

Vrije Universiteit Brussel

Interesses en noden van de
allochtone dansliefhebber: een
analyse van de non-participatie
in het aanbod van Danspunt vzw.

Eindverhandeling tot master in de agogische
wetenschappen
Student: Liesbeth Weyen
Promotor: Prof. Dr. Lombaerts
Organisatie: Danspunt
Academiejaar: 2008-2009

Interesses en noden van de allochtone dansliefhebber: Een analyse van de non-participatie in het aanbod van Danspunt vzw.

Eindwerk voorgelegd voor het behalen van de graad van Master in de culturele agogische wetenschappen door

Liesbeth Weyen

Academiejaar 2008-2009

Promotor: Prof. Dr. K. Lombaerts

Co-promotor: Prof. Dr. W. De Pauw

"Iedereen die bij mij komt, komt uit vrije wil en komt graag. En daar kan je heel goed mee werken. Dat is normaal en heeft niets te maken met nationaliteiten."

Barbara Schizzarotto

Samenvatting

De organisatie had vastgesteld dat ze de allochtone dansliefhebber niet kon bereiken en hiervoor was de oorzaak onbekend. Daar werd naar de gezocht door middel van een literatuurstudie en interviews. Tijdens het onderzoek werd duidelijk dat er meerdere oorzaken een invloed hadden op het probleem. In samenwerking met Danspunt en allochtone dansliefhebbers kon er aan de hand van de gevonden oorzaken een profiel van de verwachtingen en noden van de doelgroep opgesteld worden. Dankzij een vergelijking van het aanbod van Danspunt en de verwachtingen van de bevroagde dansliefhebbers konden er vier aspecten onderscheiden worden die men in acht moet nemen bij het organiseren van een dansaanbod; de invloed van het beleid, de kwaliteit van de organisatie, de manier van omgaan met de allochtone dansliefhebber en het dansgebeuren.

Het profiel is niet enkel van toepassing voor Danspunt maar kan ook een meerwaarde betekenen voor andere organisaties met vergelijkbare ervaringen.

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. <u>Probleemstelling</u>	p 1
2. <u>Literatuuronderzoek</u>	p 3
2.1. Beleid	p 3
2.1.1. Het Vlaamse Actieplan Interculturaliseren	p 3
2.1.2 Het Participatiedecreet	p 4
2.2. Cultuur	p 6
2.2.1. Cultuurverschillen	p 6
2.2.2. Nieuwkomers in bestaande cultuur	p 7
2.2.3. Integratie	p 7
2.3. Communicatie	p 9
2.3.1. Interculturele communicatie	p 9
2.3.2. Vier voorwaarden voor een goed communicatieproces	p 11
2.3.3. Dialogoog	p 11
2.4. Omgeving	p 12
2.5. Generatiekloof	p 12
3. <u>Onderzoeksmethodologie</u>	p 14
3.1. Onderzoeksdoel	p 14
3.2. Onderzoeksoepzet	p 14
3.2.1. Fase 1: Literatuurstudie	p 14
3.2.2. Fase 2: Onderzoekseenheden bepalen	p 15
3.2.3. Fase 3: Vragenlijsten opstellen	p 15
3.2.4. Fase 4: Onderzoekseenheden contacteren	p 15
3.2.5. Fase 5: Interviews afnemen	p 16
3.2.6. Fase 6: Conclusies formuleren	p 17
4. <u>Resultaten</u>	p 18
4.1. <u>Het bevragen van Danspunt naar hun aanbod</u>	p 18
4.1.1. Werking	p 18
4.1.2. Rekrutering	p 20
4.1.3. Aanbod	p 21
4.1.4. Verwachtingen	p 23
4.2. <u>Het bevragen van dansliefhebbers (dansdocenten en dansparticipanten) naar</u>	

<u>hun verwachtingen</u>	p 26
4.2.1. Werking	p 26
4.2.2. Rekrutering	p 26
4.2.3. Aanbod	p 27
4.2.4. Verwachtingen	p 28
4.2.5. Danspunt	p 33
5. <u>Conclusies</u>	p 34
5.1. <u>Discussie</u>	p 34
5.1.1. Invloed van het beleid	p 34
5.1.2. De kwaliteit van organisatie	p 36
5.1.3. Manier van omgaan met de allochtone dansliefhebber	p 37
5.1.4. Het dansgebeuren	p 38
5.2. <u>Eindconclusie</u>	p 40
5.3. <u>Beperkingen</u>	p 41
5.4. <u>Referenties</u>	p 41

Bronnenlijst

Voorwoord

Een thesis schrijven is een heel avontuur. Ik kan vol overtuiging zeggen dat dit voor mij een aangenaam avontuur was. Dankzij de wetenschapswinkel ben ik bij het juiste onderwerp terecht gekomen, dat tot op het einde boeiend is gebleven. Dit allemaal is verwezenlijkt kunnen worden dankzij de onderzoekseenheden, die zorgden voor interessante ontmoetingen en nieuwe inzichten.

Daarnaast wil ik graag mijn promotor professor Lombaerts en Danspuntmedewerkster, Christel Vande Velde bedanken voor een begeleiding op maat.

Als laatste gaat er een speciale dank uit naar mijn lieve vriend Jeff.

Zijn eeuwigdurend optimisme heeft me gemotiveerd gedurende het hele jaar.

1. Probleemstelling

Het onderzoek binnen deze masterproef, werd opgezet vanuit een concrete vraag vanwege het steunpunt Danspunt te Gent. Danspunt is een landelijke organisatie ter ondersteuning van de amateurdans in Vlaanderen en Brussel.

Zowel dansscholen, dansgroepen, dansspecialisten en individuele dansliefhebbers kunnen er terecht en alle dansgenres komen aan bod: moderne & hedendaagse dans, ballet, hiphop & freestyle, werelddans, stijldansen, folkloredans, dansen voor personen met een handicap,...

Hoewel activiteiten en workshops van Danspunt voor iedereen open staan, stelt de organisatie vast dat ze de specifieke doelgroep van allochtone dansliefhebbers onvoldoende of niet bereikt. De vraag waarom dit het geval is en welke acties hieromtrent kunnen worden opgezet in de eigen werking staan centraal in deze masterproef. Aan de oorsprong van het onderzoek liggen de probleemervaringen op dit vlak die medewerkers tot nog toe ervaren. Namelijk, de organisatie heeft onvoldoende zicht op de oorzaken voor deze beperkte participatie. Vandaar dat vanuit Danspunt gevraagd werd om bij te dragen tot het beantwoorden van de vragen die uit deze probleemervaringen voortvloeien.

Het onderzoek dat hiervoor dient te worden opgezet, is empirisch van aard. De resultaten kunnen een oplossing bieden voor het probleem aan de hand van de interesses en noden van de allochtone dansliefhebber, die bevestigd wordt door middel van interviews.

Het in kaart brengen van interesses en noden van allochtone dansliefhebbers kan er toe leiden dat Danspunt bijvoorbeeld het huidige aanbod aanpast in functie van de onderzoeksresultaten.

Om na te gaan of er alreeds een onderzoek rond deze problematiek gebeurd is, wordt er werk gemaakt van een grondige literatuurstudie. Voor de literatuurstudie werd er een gesprek georganiseerd met de medewerkers van Danspunt. Zij vertelden over hun ervaringen van de invloed op de interesses en noden van elke dansliefhebber. Aan de hand van die informatie kon er vastgesteld worden dat het beleid als verantwoordelijk wordt gezien voor de vrijetijdsbesteding. Vanuit het aspect beleid is er een brainstormactie opgezet om het probleem nog dieper uit te spitten. Linken zoals onduidelijke communicatie, nood aan integratie, onwetendheid over een andere leefwereld en voortdurende veranderingen werden gelegd en zo is er de juiste insteek naar informatie gevonden.

De literatuurstudie veronderstelt dat elk aspect apart opgelost moet worden en dat die oplossingen samen het volledige probleem kunnen wegwerken.

Gedurende het onderzoek werd reeds duidelijk dat dit probleem niet enkel te maken had met Danspunt maar een structurele fout was, te wijten aan het beleid. Dat is de reden waarom er voor neutrale begrippen zoals 'het onderzoek', 'er' en 'men' gekozen werd. Ook de onderzoekseenheden worden zo neutraal mogelijk benaderd door dé allochtoon te vermijden en begrippen zoals een allochtone danser, een allochtone dansdocent en het algemeen begrip; de allochtone dansliefhebber, daarvoor in de plaats te zetten.

We hopen dat de resultaten van dit onderzoek een verandering en vooral een verbetering van het gehele dansbeleid in Vlaanderen kunnen teweegbrengen.

2. Literatuuronderzoek

Er komt veel kijken bij een keuze maken van een vrijetijdsbesteding. Daarom is er vertrokken vanuit de vrijetijdsbesteding zelf om te kunnen nagaan waar het probleem een oorsprong kent. Verschillende algemene vragen werden gesteld in een inleidend gesprek met medewerkers van Danspunt. In een volgende bespreking komen de antwoorden op deze vragen duidelijk naar voor aan de hand van vijf deeltjes, die samen gezien worden als de bron van het probleem.

Vijf deelaspecten werden aangehaald als oorzaak van het probleem en verder uitgewerkt in de literatuurstudie: Beleid, Cultuur, Communicatie, Omgeving en Generatiekloof.

2.1. **Beleid**

Een samenleving die diversiteit kent, kan enkel bestaan op voorwaarde dat het beleid een effectieve meerwaarde toekent aan socio-culturele diversiteit van de verschillende groepen in die samenleving.

Bij het nagaan wie er de primaire organiserende partij is van de vrijetijdsbesteding komt het beleid bovenaan de lijst te staan.

2.1.1. **Het Vlaamse Actieplan Interculturaliseren**

Aan de hand van een nieuwe beleidsvoering poogt de overheid sport, cultuur en jeugdwerk te stimuleren om zich actief in te zetten voor interculturalisering. De doelgroep van het beleid wordt als volgt beschreven: Personen in armoede, gedetineerden, personen met een handicap, personen van etnisch-cultureel diverse afkomst en gezinnen met jonge kinderen.

Binnen het onderzoek is het wenselijk het begrip 'personen van etnisch-cultureel diverse afkomst' nader te verklaren.

Het Vlaams Actieplan stelt twee omschrijvingen van personen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond voorop:

Personen met een etnisch-cultureel diverse afkomst zijn personen die al geruime tijd in Vlaanderen wonen en door de migratiegeschiedenis van henzelf of van hun (groot)ouders affiniteit hebben met meer dan één cultuur, waarvan één niet met West-Europa geassocieerd wordt.

Personen met een etnisch-cultureel diverse afkomst zijn personen uit niet West-Europese landen die zich recent vestigden in Vlaanderen, bijvoorbeeld door asiel of gezinshereniging.

Aan de hand van doelstellingen verklaart het actieplan datgene wat het beleid wenst te verwezenlijken.

Deze wensen zitten vervat in zeven doelstellingen: (Ministerie van Cultuur, (voorjaar 2005 - voorjaar 2006) *Vlaams actieplan interculturaliseren van, voor en door cultuur, jeugdwerk en sport*)

1. Organisaties stimuleren om interculturalisering als uitgangspunt te nemen in hun beleid en praktijkwerking. Dit betekent dat de organisatie permanent en gelijktijdig nadenkt en handelt om de interculturele ontmoeting te bevorderen, zowel in het personeels- en vrijwilligersbeleid als binnen de bestuursorganen en in het samenspel en de afstemming tussen het aanbod en het publiek of de deelnemers.
2. Organisaties en besturen stimuleren en ondersteunen om een globale visie op en kennis over interculturaliteit op te bouwen als noodzakelijke competentie om interculturaliseringsprocessen op te starten.
3. Cultuuruitingen van etnisch-culturele groepen meer zichtbaar maken in het gesubsidieerde cultuur-, jeugdwerk en sportlandschap, met het oog op een bredere participatie van mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond.
4. Het personeelsbestand binnen de cultuur-, jeugdwerk- en sportsector meer etnisch-cultureel divers maken en de interculturele competentie van al het personeel bevorderen.
5. Het profiel van leden van bestuursorganen van verenigingen en instellingen in de cultuur-, jeugdwerk- en sportsector meer etnisch-cultureel divers maken.
6. Opstarten en voortzetten van trajecten waarbij personen uit etnisch-cultureel diverse groepen die over de passende kwaliteiten en competenties beschikken, een opleiding krijgen als toekomstig bestuurder.
7. Organisaties stimuleren om in hun vrijwilligersbeleid rekening te houden met etnisch-culturele groepen. Initiatieven van individuen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond moeten voldoende worden ondersteund.

Kortom, het beleid poogt interculturalisatie te stimuleren door subsidies uit te delen binnen het cultuur-, jeugdwerk-, en sportlandschap aan groepen die aan diversiteit werken binnen hun organisatie.

2.1.2 Het Participatiedecreet

Het beleid ervaart eveneens het probleem van de interculturele non-participatie. Dit werd duidelijk aan de hand van het participatiedecreet.

Het participatiedecreet, opgesteld door het beleid, is tot stand gekomen dankzij het besef dat de maatschappij een dynamisch element is dat een proces van continue veranderingen ondergaat. Om die bewegingen te kunnen volgen, moet men de samenleving kennen en blijven begrijpen. Een beleid dat gericht is op participatieaantallen kan geen kwaliteit bieden en zal uiteindelijk geen enkele doelstelling kunnen volbrengen. Het beleid moet daarom werken met een basis van waarden, verwachtingen en competenties van de mensen zelf. Het is dan wel essentieel te weten welke deze waarden, verwachtingen en doelstellingen zijn. Hetzelfde geldt voor dit onderzoek.

Het cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid ondervindt, net zoals Danspunt, dat er slechts weinig geparticipeerd wordt door allochtone bewoners van Vlaanderen. Om de participatie te bevorderen stelt de Vlaamse overheid twee belangrijke doelstellingen centraal: enerzijds het stimuleren van een kwaliteitsvol aanbod, anderzijds het stimuleren van mensen om zelf mee vorm te geven aan een rijk en divers jeugdwerk-, sport- en cultuurleven. In het beleidskader staat dat het overheidsbeleid slechts succesvol zal zijn als er op beide goed gescoord wordt.

Volgens het beleid bestaat participatie uit deelnemen en deelhebben. Participatie wordt in de Van Dale (2008) beschreven als deelnemen maar de overheid benadrukt het belang van een tweede aspect van participatie, deelhebben. Participatie in de termen van "deelnemen" is de consumptieve kant van het beleid. Participanten worden gezien als klanten die achteraf wel kunnen oordelen over het aanbod, maar zonder inspraak te krijgen over het aanbod zelf. Bij participatie als "deelhebben" wordt er meer betrokkenheid verwacht. De participant kan hier meehelpen aan het realiseren van het aanbod. Dit kan op vrijwillige, semi-professionele of professionele basis.

Het beleid duidt ook op een verbredende werking, meer participerende mensen aantrekken. Maar vooral de verdiepende en vernieuwde werking is belangrijk binnen het domein van dit onderzoek. Deze doelstelling beoogt meer kwaliteit van het deelnemen en deelhebben, en het aanspreken van nieuwe doelgroepen. Cultuur-, jeugdwerk- en sportparticipatie moet de essentie zijn van maatschappelijke participatie doordat mensen hun waarden en visies uitdrukken en op die manier deelnemen aan het maatschappelijke leven.

De problematiek van de uitval op het deelhebben en –nemen van de allochtone bevolking wordt vanuit het beleid gekoppeld aan een breder probleem. Dit probleem kent een

sociaal-economische, een fysieke of mentale en een etnisch-culturele reden volgens het participatiedecreet. Deze categorieën kunnen geen specifieke oplossingen bieden, maar werden vertaald in vijf participatiedrempels. Als deze drempels overstegen worden, is er sprake van participatiebevordering.

Ten eerste is er de informatiedrempel. De organisaties die de problematiek van deze drempel kennen, lijden aan een tekort aan bekendheid, dit door onduidelijke communicatie naar het publiek toe. Dit is een tweezijdig probleem door de combinatie met de drempel naar informatie toe voor nieuwkomers die nog niet vertrouwd zijn de bureaucratische samenleving. Als tweede wordt er gesproken over de praktische drempel. Het manifest is moeilijk te bereiken, vervelende openingsuren, gebrek aan kinderopvang,... De financiële drempel is als derde drempel de meest gekende en daar wordt dan ook het beste aan gewerkt. Hier behoren de problemen rond de kostprijs van sport, cultuur of jeugdwerk. Bepaalde groepen worden doelgroepen door hun ontoegankelijkheid. Binnen de vierde, sociale drempel worden de sociaal-culturele en communicatieve aspecten als oorzaak gegeven voor die ontoegankelijkheid. De laatste is de culturele drempel. Hier draait het om de noodzakelijke bagage, achtergrond, die verwacht wordt van participanten om zich vertrouwd te voelen en hun weg te vinden in de nieuwe omgeving. Deze bagage krijgt men mee van het thuis- en leermilieu. Hier verschilt een allochtone met een autochtone participant.

2.2. **Cultuur**

Het beleid ondersteunt initiatieven en biedt op die manier mogelijkheden tot uitbreiden van het aanbod en doelgroep. Veel organisaties zien de allochtone dansliefhebbers als nieuwe doelgroep en ook deze organisaties stellen vast dat ze moeilijk te bereiken zijn. De onderzoeksdoelgroep bestaat uit mensen met een verschillende culturele achtergrond. Deze nieuwkomers willen zich integreren in de maatschappij zoals ze gekend is door de autochtone bevolking. Een manier om dit te verwezenlijken is via een vrijetijdsbesteding.

Het begrip cultuur kan veel betekenissen bevatten en krijgt op vele manieren een andere invulling.

Een poging tot het definiëren van het begrip 'cultuur' zou kunnen zijn:

Cultuur is een dynamisch en samenhangend geheel van aangeleerde gedragingen, waarden en normen van één bepaalde mensengroep, die zich van deze samenhang bewust zijn.

(De Meyer. G., 2004)

2.2.1. Cultuurverschillen

Allochtone en autochtone bevolkingsgroepen worden gekenmerkt door cultuurverschillen. Maar wat zijn nu juist 'cultuurverschillen'?

Verschillende sociologen hebben zich gebogen over het begrip. Hieronder staan de meest relevante definities op een rij.

Edward T. Hall (1984) heeft een duidelijke indeling gemaakt van culturen.

Hij onderscheidt de High Context Culture (HCC) : dit zijn culturen waarin men veelal gebruik maakt van impliciete communicatiecodes en er dus weinig vrije interpretatieruimte overblijft.

Het andere is een 'Low Context Culture (LCC)' waarin veel ruimte wordt gelaten voor individuele interpretatie en men vooral gebruik maakt van expliciete communicatiecodes.

Hofstede (1984) ziet cultuurverschillen meer in de verschillende denkwijzen en sociale acties tussen mensen. Hij onderscheidt vier dimensies en aan de hand van die dimensies stelt hij verschillen vast in nationale culturen. Dit zijn de dimensies: machtsafstand, onzekerheidsvermijding, individualisme en mannelijkheid.

Adler (1986) onderscheidt zes basisdimensies waarop cultuurverschillen tot uiting komen: het mensbeeld, zienswijze van mens en natuur, persoonlijke relaties, activiteiten, tijd en ruimte.

2.2.2. Nieuwkomers in bestaande cultuur

Personen zijn een deel van monoculturen en zo niet langer drager van één enkele cultuur maar hebben toegang tot verschillende culturen. Zo moeten steeds meer mensen leren omgaan met crossculturele transitie: zij moeten leren mee denken, voelen en handelen in meer dan één cultuursfeer. (Kagitçibasi, 1997)

Valeer Van Achter (1996) beschrijft cultuur dan als 'Cultuur is het meer bewoonbaar maken van de wereld voor allen en dat op alle dimensies van het menselijk bestaan.' Deze uitspraak verklaart hij aan de hand van drie elementen.

Hij begint met de vaststelling dat mensen zich geografisch organiseren in gemeenschappen en –gelukkig - gekomen zijn tot een democratische rechtstaat. Alle burgers die op dit territorium wonen moeten de grondwet en de gewone wetten respecteren om de orde binnen de natie te bewaren. Het is vanzelfsprekend dat elke nieuwkomer zich eveneens aan deze afspraken dient te houden. Iedere burger vervult zijn

plichten en geniet van zijn rechten.

Naast het geografisch inzicht spreekt Van Achter over elementaire humanistische rechten. Elk persoon binnen de rechtstaat heeft recht op persoonlijke erkenning in de psychosociale en economische sfeer: recht op een mening, recht om zich vrij te kunnen organiseren en recht op arbeid en inkomen. Deze rechten gelden weliswaar ook voor nieuwkomers. Het gaat hier meerbepaald over een recht op sociale en economische integratie.

Als derde benadrukt hij het recht op een eigen, persoonlijk zingevende cultuurschepping op alle vlakken van het menselijk bestaan. Het recht op een eigen levensstijl, in een logische samenhang met de voorheen vermelde wetten.

Hierbinnen onderscheidt Van Achter vier niveaus. Als eerste, hij ziet het ook als belangrijkste niveau, het biologisch niveau: kleding, eetpatronen, woongewoontes en gezondheidszorg. Het tweede niveau omvat cultuur op zich: omgangsvormen, vrijetijdsbestedingen, kennis en wetenschap, de kunsten en de filosofie. Verder is er een etnisch niveau met universele, ethische waarden die door iedereen gerespecteerd moeten worden; eerbied voor leven en dood, liefde, waarheid, de zin voor verantwoordelijkheid en rechtvaardigheid. Ten slotte is er het niveau van de religieuze waarden, waar religie in de ruime betekenis van zingeving wordt bekeken. Overal in de literatuur komt het terug: 'Ken uzelf' is de basis van 'Ken de anderen'.

2.2.3. Integratie

Interculturalisatie is geen doel op zich maar een middel om de integratie te verbeteren. Interculturalisatie betekent dan ook aanpassingen in de organisatie en zijn werkwijze om de betrokkenheid te optimaliseren.

De huidige samenleving wordt gekenmerkt door een groeiende culturele en etnische diversiteit en dat houdt een uitdaging in voor de Westerse maatschappij en democratie. De bevolking wordt geconfronteerd met de vraag hoe een echte florale democratische maatschappij uit te bouwen, en hoe dat op een positieve, democratische en solidaire manier te doen. De toenemende multiculturalisatie benadrukt de autochtone veronderstellingen, denkkaders en perspectieven. De waarden en gewoonten, die een Vlaming-Belg-Europeaan koestert, worden beïnvloed en soms in vraag gesteld door een vermenging van culturele elementen die 'vreemd', 'nieuw' of 'anders' lijken. Personen met een anders etnische achtergrond in Vlaanderen hebben volgens het onderzoek van Norbert Vanbeselaere, Boris Snauwaert, Bart Soenens en Filip Boen (2006) een uitgesproken voorkeur voor integratie. Ze willen daadwerkelijk meedraaien in de Belgische samenleving via het ontwikkelen van goede relaties met autochtone leden maar

ze willen hun eigen cultuur ook behouden en gerespecteerd zien. Vooral dat laatste punt ligt moeilijk. Dit geeft ook meteen een verklaring waarom zoveel Vlamingen verkiezen dat de nieuwkomers zich volledig zouden moeten aanpassen. Wanneer die negatieve houding tegenover het allochtone cultuurbehoud samengaat met een afwijzing van interculturele contacten, krijgt hun houding een nalatige ondertoon: ze zien de allochtone bevolking het liefst vertrekken. De gegevens van het onderzoek tonen aan dat nieuwkomers niet bereid zijn om hun eigen cultuur op te geven en die van de huidige samenleving over te nemen, wat de Vlaming dan toch verwacht. Maar als het omgekeerde gevraagd wordt, zou de Vlaming nooit zijn eigen cultuur opgeven.

Het gedrag en de houding van mensen, allochtone mensen zowel als autochtone mensen, wordt vooral bepaald door de algemene opvattingen die er leven in de betrokken bevolkingsgroepen in verband met deze aangelegenheden. Bovendien mag niet uit het oog verloren worden dat zowel de allochtone als de autochtone cultuur geen statische en homogene gehelen zijn. Cultuur is voortdurend in evolutie en daar kan integratie zijn voordelen in ontdekken en uithalen.

Hier werd duidelijk dat contacten sneller gelegd kunnen worden dankzij een intercultureel bewustzijn.

Cultuurverschillen bewust leren erkennen kan enkel via communicatie tussen de culturen maar dat is niet evident. Verschillende culturen vragen immers telkens om een verschillende aanpak van communicatie.

2.3. **Communicatie**

In het participatiedecreet wordt het communicatief aspect aangehaald als oorzaak van de sociale en informatiedrempel voor participatie. Het is wenselijk deze component verder uit te werken, vermits dit bevorderlijk kan zijn voor de resultaten van het onderzoek in het voordeel van Danspunt VZW.

2.3.1. **Interculturele communicatie**

Het fenomeen interculturele communicatie zou niet bestaan als verschillende groepen mensen niet met elkaar in contact kwamen. Interculturele communicatie is een uit noodzaak geboren discipline aan het worden, die erop gericht is het interculturele bewustzijn te vergroten en daardoor de effectiviteit van de communicatie tussen deze groepen of personen met een andere taal en vooral andere waarden en normen, te bevorderen.

De cultuur waarbinnen men opgroeit heeft een grote impact op het menselijk gedrag, opvattingen en kijk op de wereld. Wat als normaal gezien wordt binnen een cultuur, kan als onaanvaardbaar beschouwd worden door mensen binnen een andere cultuur. Goed, slecht, beledigend of flatterend, het zijn allemaal begrippen die telkens een verschillende invulling krijgen. Dit zijn cultuurrelatieve begrippen.

De oorsprong van die verschillen is te verklaren aan de hand van de geschiedenis van het volk en zijn land.

Interculturele communicatie is een discipline die het proces van interactie tussen mensen met verschillende culturele achtergronden bestudeert.

In dit proces wordt er een onderscheid gemaakt tussen drie componenten. Het intercultureel bewustzijn, het dubbel perspectief en de drie-stappenmethode.

Het Intercultureel bewustzijn

Het begrip intercultureel bewustzijn (Pinto 2000) slaat op het feit dat iedere mens bewust moet worden van het bestaan van die verschillen. De verschillen zelf moeten nog niet gekend zijn, ze moeten alvast aanvaard worden. En die eerste stap is een start voor het kunnen samenleven van verschillende culturen met elk hun eigen gewoontes.

Bemoeienis en inmenging van mensen, groepen en landen die vanuit de eigen normen en waarden redeneren – hoe goed bedoeld ook – zal voor geen enkele partij goed doen, juist door onwetendheid de culturele verschillen. Sterker nog, een bemoeienis die onvoldoende aansluit bij de culturele eigenheid, van welke aard ook, heeft kans op een tegenovergesteld effect.

De Dubbel-perspectiefbenadering

Met een dubbel perspectief wordt bedoeld dat een persoon een situatie vanuit twee standpunten kan bekijken. Dit is een groot voordeel bij een intercultureel contact. Wanneer men het gedrag van een persoon uit een andere cultuur begrijpt, is dit begrip soms al voldoende om zich niet te ergeren aan dat gedrag. Ervaringen kunnen gedeeld worden en problemen worden voorkomen en opgelost.

Een dubbel perspectief kan verworven worden door de eerste twee stappen van de driestappenmethode te volgen.

De Drie-stappenmethode

De drie-stappenmethode beoogt het bewust maken van het belevings- en affectieaspect. Het doel komt overeen met de affectieve voorwaarde voor een goede communicatieproces, volgens Pinto (2000) zoals in de volgende paragraaf vermeld.

Het toepassen van deze methode kan verschillende effecten bekomen. Het wegnemen van vooroordelen, het voorkomen van irritaties, het begrijpen en uiteindelijk accepteren van andermans normen en waarden.

De drie stappen

Stap 1: Het leren kennen van de eigen cultuurgebonden normen en waarden die invloed hebben op het eigen denken, handelen en communiceren.

Stap 2: Het leren kennen van de cultuurgebonden normen, waarden en gedragscodes van de andere persoon. Men dient het gedrag te doorgronden zonder meningen en feiten als hetzelfde te zien.

Stap 3: Het leren kennen van de manier waarop men in de gegeven situatie met de geconstateerde verschillen in normen en waarden omgaat. Vervolgens stelt men vast waar de eigen grenzen liggen voor wat betreft de aanpassing aan en de acceptatie van de normen en waarden van de andere persoon.

Het is mogelijk dat er bij intercultureel contact culturele normen en waarden zodanig botsen met elkaar, dat kennis over elkaars cultuur de beide partijen nog niet nader tot elkaar brengt. Om in dergelijke situaties toch tot effectieve communicatie te komen, dient er een grens getrokken te worden. Dit gebeurt in de derde en meteen ook laatste stap van de drie-stappenmethode. Deze grenzen moeten wel duidelijk overgebracht worden.

2.3.2. Vier voorwaarden voor een goed communicatieproces

Pinto (1993) stelt dat een goed communicatieproces aan vier voorwaarden moet voldoen: een technische, een cognitieve, een interpretatieve en een affectieve.

De technische voorwaarde is simpelweg dat men elkaars taal verstaat, of tenminste elkaar gebarentaal. Een bijkomende, technische voorwaarde is dat men elkaar hoort of ziet, men niet te ver van elkaar staat, een eventuele telefoon goed functioneert en een tolk zijn vak verstaat en goed tolkt.

Bij de cognitieve voorwaarde gaat het over het onderwerp van het gesprek dat voor beide partijen duidelijk moet zijn. Ze moeten allebei weten waarover de andere het heeft. Een informaticus die in specifieke vaktermen een onderwerp aansnijdt moet er zich van bewust zijn dat zijn gesprekspartner weet wat hij bedoelt.

De interpretatieve voorwaarde slaat op figuurlijk taalgebruik en de juiste interpretatie van de gebruikte woorden. Wat dat eerste betreft kunnen er heel wat problemen opduiken wanneer de taal voor één van de gesprekspartners niet de moedertaal is. Het is moeilijk om uitdrukkingen en zegswijzen uit een andere taal te kennen. Woorden kunnen verkeerd geïnterpreteerd worden, wat een rem op het communicatieproces is.

De affectieve voorwaarde komt heel dicht in de buurt van de interpretatieve voorwaarde. Hier ligt de nadruk meer op de gevoelswaarde van woorden en begrippen. Bij een goede communicatie moeten woorden en lichaamstaal bij beide partijen dezelfde gevoelens oproepen. Bij een gesprek iemand recht in de ogen kijken is in sommige culturen een vorm van beleefdheid, bij andere een uiting van brutaliteit.

2.3.3. Dialoog

Duidelijke communicatie naar elkaar toe is één ding, dialoog is een ander.

Het is de bedoeling dat verschillende culturen in dialoog treden om elkaar te begeleiden naar het komen tot zelfkennis. Tolerantie is een begrip dat Jonathan Israel (2004) gebruikt om inzicht in de dialoog te brengen. De manier waarop men de werkelijkheid ziet, is paradigmatisch. De één spreekt zich uit en de ander overweegt. Er moet geen kant gekozen worden of niemand moet zijn mening verloochenen, er moet slechts begrip zijn voor een andere visie. Het besef dat deze visie cultureel bepaald is en dus nauwelijks te wijzigen, is een vereiste. Israel wil meegeven dat een wijziging niet verwacht mag worden en zeker niet noodzakelijk is. De essentie is de nieuwsgierigheid van mensen voor elkaar. En dit moet gestimuleerd worden en zo zullen vooroordelen bestreden kunnen worden. Een dialoog aangaan met mensen waarmee men op het eerste zicht niets gemeenschappelijk heeft, is een fenomeen dat zelden voorkomt. Men zoekt altijd linken met de vertrouwde omgeving om die stap naar communicatie te kunnen zetten. De

omgeving heeft een invloed op elke keuze die er gemaakt wordt in een menselijk leven. Hieruit werd afgeleid dat de omgeving ook een belangrijke rol speelt in het nemen van keuzes omtrent een vrijetijdsbesteding.

2.4. Omgeving

De omgeving neemt één van de belangrijkste plaatsen in binnen de ontwikkeling van een persoon. Als men weet dat de vrijetijdsbesteding deel uitmaakt van die ontwikkeling, is een verklaring van de invloed vanuit de omgeving op een persoon obligaats voor het onderzoek.

Wat men niet kent, kan men niet liefhebben. Hoe kan men bloemkool lekker vinden als men het nog nooit gezien, laat staan gegeten heeft?

Jalil Makhkash (2005) duidt dit met een simpel voorbeeld. Cultuur A kent de kleur rood, cultuur B kent de kleur geel. De twee culturen komen met elkaar in contact en communiceren over een sinaasappel. Cultuur A blijft beweren dat de sinaasappel rood is terwijl cultuur B zeker is dat het een gele kleur heeft. Nu zijn er twee opties; de discussie laten uitlopen tot een conflict en terug afstand nemen van elkaar. Hier stopt de communicatie en zal er minder snel aanzet worden gegeven voor een nieuwe poging. Of men kan tot effectieve communicatie komen en samen besluiten een nieuw concept aan de man te brengen, de kleur oranje.

Makhkash (2005) bedoelt hier niet mee dat er een derde, nieuwe, gemeenschappelijke cultuur (cultuur C) moet komen maar dat er begrip moet zijn voor de verschillen die voortvloeien uit de diverse levensomgevingen. En dat een open houding die de mogelijkheid biedt om zich aan te passen, wenselijk is. Hij ziet echter ook wel in dat de werkelijkheid veel ingewikkelder in elkaar zit. Twee zaken in de maatschappij kunnen dit bewijzen. Trots en angst. Trots op de eigen normen en waarden, angst voor wat we niet kennen. Dit laatste, en ook de emotie die het meeste tegenwerkt, kan verholpen worden door kennis. Die dan weer opgedaan kan worden door communicatie.

Wissink (2006) heeft met haar onderzoek naar opvoeding en vriendschapsrelaties van mensen uit verschillende etnische groepen aangetoond dat daar een verschil terug te vinden is tussen autochtone en allochtone adolescent, hoewel ze meer overeenkomsten dan verschillen kon detecteren. Het verschil betrof het strenge opvoedingsgedrag van de ouders. Dat wordt als reden gegeven voor diverse vriendschapsrelaties. Diversiteit in vriendschapsrelaties geeft aanleiding tot diverse invloed uit de omgeving, die het maken van andere keuzes tot gevolg heeft. Er wordt evenwel een andere vrijetijdsinvulling als voorbeeld gegeven.

Een allochtone bewoner ervaart niet meer dezelfde invloeden dan die een nieuwkomer uit België tien jaar geleden op zich af kreeg. Hij heeft als gevolg niet meer dezelfde

interesses en noden ten opzichte van een allochtone bewoner van een paar generaties terug, daarom aandacht voor de generatiekloof.

2.5. Generatiekloof

Door een beperkt aantal onderzoeken inzake de probleemstelling, blijkt de non-participatie echter een recent probleem te zijn.

Volgens Hans Van Crombrugge (2004) heeft de enorme toename van communicatiemedia een grote sociale en communicatieve armoede als gevolg. Jongeren vormen hun mening aan de hand van alle soorten media die hen wordt voorgeschoteld. Hij verklaart dit door de lakse omgang van volwassenen met jongeren. Vooral allochtone jongeren zouden meer sturing moeten krijgen vanuit het thuisfront en het is juist daar waar dit in mindere mate gebeurt. Ze worden niet aangesproken door volwassenen. Vele jongeren vallen vaak tussen twee groepen. De cultuur van de ouders is echter niet meer de cultuur waarmee zij zich volledig vertrouwd voelen en de cultuur van het land waar ze wonen blijft op vele vlakken onbekend. Ze vervreemden van de cultuur die ze als kind hebben meegekregen en ze zijn nog vreemd in de nieuwe cultuur. Tegenstrijdige reacties in de vorm van religieuze onverschilligheid, het cultiveren van subculturen en uiteindelijk de totale aanpassing aan de - door de media voorgehouden - samenlevingscultuur zijn dan ook niet verwonderlijk. Deze jongeren zijn gewoon de weg naar een identiteit kwijt.

Maar hij bewijst dat ook autochtone jongeren kampen met identiteitsproblemen.

Jozef De Witte, directeur van het Centrum voor Gelijke Kansen en racismebestrijding (CGKR), (2005) benadrukt hoe cruciaal erkenning is van jonge adolescenten in hun identiteitsontwikkeling, zonder vooroordelen. Het komt een positief zelfbeeld ten goede wat al een eerste vereiste is om op een volwaardige manier te kunnen participeren aan de samenleving. Deze identiteitsproblemen uiten zich onder meer in de onmogelijkheid keuzes te maken. Stabiele relaties, maar zich niet willen binden. Veel geld verdienen, maar veel ontspanning nodig hebben. Jongeren willen keuzevrijheid en tegelijkertijd willen ze niet aangesproken worden op hun verantwoordelijkheden. Solidariteit wordt belangrijk geacht maar ze willen of durven zich niet engageren in bewegingen door die onzekerheid die vele jongeren parten speelt.

3. Onderzoeksmethodologie

3.1. Onderzoeksdoel

Dankzij de literatuurstudie kon de probleemstelling gekaderd worden en werd de kern van het probleem zichtbaar.

Binnen het inhoudelijk-onderzoeksgericht kader worden er aan de hand van een probleembeschrijving doelstellingen opgesteld, waarmee duidelijk wordt hoe het onderzoek aangepakt moet worden.

In welke mate is het vormingsaanbod afgestemd op de allochtone dansliefhebber?

Het probleem voor dit onderzoek heeft betrekking op drie doelgroepen: De dansparticipatie, de dansdocent en Danspunt zelf.

De dansparticipatie en dansdocent hebben beiden dezelfde noden als gevolg van hun gemeenschappelijke passie voor dans. Deze twee groepen worden op dezelfde manier bevraagd en worden daarom gezien als de groep dansliefhebbers

De onderzoeksvraag vertaalt zich in dit geval in twee vragen:

* Wat is het dansaanbod van Danspunt?

* Wat zijn de verwachtingen van de dansliefhebber over het dansaanbod?

3.2. Onderzoeksopzet

3.2.1. **Fase 1: Literatuurstudie**

Tijdens de zoektocht naar literatuur werd ontdekt dat er nauwelijks onderzoek gebeurd is rond dit specifiek onderwerp. Er zijn slechts enkele bronnen met betrekking op een verwante probleemstelling te vinden voor een analyse. De informatie van de analyse is vergaard kunnen worden dankzij een aftastend gesprek met een aantal Danspuntmedewerkers. Vragen zoals 'Bij wie ligt de oorsprong van het probleem?', 'Participeert de allochtone dansliefhebbers elders?', 'Wat is de reden voor de non-participatie?' en 'Wat zijn de verwachtingen van een allochtone dansliefhebber?', werden gesteld en antwoorden werden gesuggereerd. Uiteindelijk konden er vijf aspecten onderscheiden worden die samen het probleem vormen: Het beleid, cultuurverschillen, interculturele communicatie, invloeden uit de omgeving en generatiekloof.

3.2.2. Fase 2: Onderzoekseenheden bepalen

Vermits de vraag naar een onderzoek uitging van een probleem gesteld door Danspunt, was het niet moeilijk de onderzoekseenheden vast te leggen.

Het probleem van deze casestudie heeft betrekking op twee groepen: Danspunt en de allochtone dansliefhebber, waar geen onderverdeling nodig is tussen de allochtone dansparticipant en de allochtone dansdocent.

Er zat in de groep van dansliefhebbers slechts één autochtone onderzoeksparticant.

Daarom is het wenselijk verder niet meer te spreken over allochtone dansliefhebbers maar gewoon dansliefhebbers.

3.2.3. Fase 3: Vragenlijsten opstellen

De informatie, verkregen dankzij een literatuurstudie kreeg nut in het verder uitwerken van het onderzoek. Al snel werd duidelijk welke aspecten betrekking hebben op het probleem. Dankzij een analyse van de literatuur werden er vragenlijsten opgesteld. Twee vragenlijsten werden opgesteld, voor elke onderzoeksgroep één. De essentie bleef voor beide vragenlijsten bewaard, namelijk de visie van de onderzoeksparticant op de onderzoeksproblematiek en een dieperliggende mening achterhalen werd mogelijk.

3.2.4. Fase 4: Onderzoekseenheden contacteren

Eenmaal deze lijst op punt gesteld, is het contacteren van de reeds verworven onderzoekseenheden begonnen. De tactiek bestond erin de contactpersonen telefonisch een aantal korte vragen te stellen omtrent hun visie over het onderwerp, alvorens een gesprek vast te leggen. Op basis van die stellingen kon er een aangepaste lijst worden opgesteld, waarop een face-to-face gesprek gebaseerd werd.

Contact opnemen met de medewerkers van Danspunt was geen probleem, vermits zij de vragende partij waren voor een onderzoek. Er werd een afspraak gemaakt op een moment dat alle medewerkers, die konden helpen met het onderzoek, aanwezig waren op het kantoor van Danspunt vzw in Gent. Zo werden er op één dag, vijf onderzoekseenheden bevroegd.

Contacten met de dansliefhebbers zijn gelegd kunnen worden dankzij een klein netwerk met de sector binnen Danspunt vzw. Aan de hand van de database van Danspunt kon er contact opgenomen worden met een medewerker van KifKif, een organisatie ter bevordering van integratie. De danswedstrijd, jaarlijks georganiseerd door KifKif, trekt veel allochtone dansers aan. Een onderzoeksparticant met die expertise interviewen, heeft tot veel nuttige inzichten geleid. Voor de verdere rekrutering van contactpersonen werd

uitgegaan van een sneeuwbaaleffect. En dat heeft zoals verwacht de gewenste gevolgen gehad. Tijdens het interview bij KifKif in Antwerpen kwamen vaak onderwerpen naar voor waarover een kennis van de onderzoeksparticipant meer weet. Contactgegevens van de potentiële onderzoekseenheden werden na het gesprek uitgewisseld. Zo kon er weer contact opgenomen worden voor een gesprek dankzij de vorige geïnterviewde. Hieruit is een contactmoment gevloeid met een dansdocent, die les geeft in een zaal in het cultureel centrum van Berchem.

Via de dansscholen heeft er zich een mogelijkheid tot interviews met dansers voorgedaan. Dit had gesprekken met een vernieuwende kijk op de zaak als gevolg. Een danser en een danseres waren bereid tijd vrij te maken voor een interview.

Bij de start van het onderzoek werd een dansevenement, georganiseerd door Danspunt, als kans genomen om potentiële dansliefhebbers te ontmoeten. Hier werd kennis gemaakt met een medewerkster van het Internationaal comité. Een organisatie die activiteiten organiseert voor en door nieuwkomers. Zij was een interessante bron van informatie inzake communicatie naar de allochtone bevolking toe. Ook het hoofd van de dansschool Cosmo werd gevraagd voor een gesprek en ook zij ging vriendelijk op het voorstel in. Deze dansdocente heeft een Belgische nationaliteit maar was een meerwaarde voor het onderzoek doordat ze veel met allochtone dansers in contact komt.

Vijf medewerkers van Danspunt, twee dansdocenten, een medewerker van KifKif, een medewerkster van de organisatie van, een danser en een danseres.

3.2.5. Fase 5: Interviews afnemen

De volgende stap was het bevragen van de onderzoekseenheden. De methode hiervoor was het afnemen van diepte-interviews. In het totaal hebben er elf gesprekken plaats gevonden.

Danspunt werd bevraagd over hun aanbod, de dansliefhebbers over hun verwachtingen over het aanbod. Kortom, wat heeft Danspunt in de aanbieding en welke aanbiedingen willen de dansliefhebbers.

Vier aspecten waren de leidraad doorheen de interviews.

Het eerste onderdeel was de werking van het steunpunt Danspunt en de werking van de dansscholen waarvan dansdocenten en dansers instemden met een face-to-face gesprek. Deel twee omvatte de rekrutering van leden. De zoektocht naar nieuwe dansliefhebbers en wijze van reclame kwam in dit onderdeel voor.

Het deel over aanbod werd het meest uitgebreid voor Danspunt maar kwam ook aan bod tijdens de interviews met de dansliefhebbers.

Het laatste, en meest belangrijke, gedeelte ging over de verwachtingen. Wat verwacht de dansliefhebber van het dansaanbod, in het algemeen en voor Danspunt specifiek? Wat

verwacht de organisatie Danspunt van haar leden en van de overheid?

De uitgebreide interviews werden elektronisch opgenomen, om een efficiënte werking van de gegevensanalyse te garanderen. Meteen na afloop van het gesprek werden de geluidsfragmenten verwerkt in uitgetypte documenten.

Aan de kwaliteitscontrole werd veel belang gehecht tijdens dit onderzoek. Het onderwerp werd steeds met alle respect behandeld, afspraken werden nagekomen en de gegevens werden grondig gecheckt.

De antwoorden werden verwerkt tot interessante resultaten en leidden tot nieuwe inzichten.

3.2.6. Fase 6: Conclusies formuleren

In fase vijf werd aan de hand van interviews informatie verzameld over het aanbod van Danspunt en de verwachtingen van de dansliefhebber. Als aanbod en vraag afgestemd is op elkaar, is er geen probleem. Om dit te ontdekken, moest er een vergelijking gemaakt worden tussen beide perspectieven. Die resultaten werden gebruikt om in een vergelijkende studie met de resultaten van het literatuuronderzoek, conclusies van dit eindwerk te beschrijven.

4. Resultaten

De resultaten geven de essentie weer van de interviews. Deze zijn opgedeeld in twee stukken die elk een antwoord bieden op een deelaspect van de onderzoeksvraag.

4.1. **Het bevragen van Danspunt naar hun aanbod**

4.1.1. **Werking**

Letterlijke visie van Danspunt

' Danspunt wil als pluralistische organisatie de belangen behartigen van alle amateurdansers en bewegingskunstenaars, rekening houdend met de brede waaier aan dansgenres en met de diversiteit in de samenleving, gekaderd in de nationale en internationale maatschappelijke en culturele ontwikkelingen.'

Doelstellingen

Om een vergelijking te kunnen maken tussen het aanbod van de organisatie Danspunt en de verwachtingen van de dansliefhebber, is het nodig om de doelstellingen van Danspunt vzw te beschrijven.

Danspunt wil de artistieke kwaliteit van amateurdans in Vlaanderen en Brussel bevorderen. Daarin richt Danspunt zich tot diverse dansgenres (Vlaamse volksdans, internationale volksdans, urban dance, werelddans, seniorendans,...).

Dit vertaalt zich in vier specifieke doelstellingen, elk beschreven met de wijze van realisatie vermeld om te weten wat er effectief gebeurt met die doelstellingen.

1) Lokale groepen, individuele dansers, dansdeskundigen en belangstellenden relevante documentatie, informatie en advies over de amateurdans aanbieden en wil voor een grotere uitstraling zorgen door een meer gerichte communicatie.

Realisatie:

- Een open documentatiecentrum
- Samenwerken met andere documentatiecentra
- Advies en informatie verlenen over artistieke en organisatorische onderwerpen
- Doorverwijzen naar andere informatiepunten
- Informatie verlenen via de website, wat wordt gezien als een laagdrempelige stimulering
- Informatie verlenen via het driemaandelijks magazine. Dit wel enkel voor de alreeds ingeschreven leden.

- Informatie verlenen via flyers en folders. Dit toegankelijk voor iedereen die het wenst.

2) Dansgezelschappen, dansscholen, individuele dansers en dansdocenten ondersteunen, om zo de kwaliteit van amateurdans in Vlaanderen en Brussel te bevorderen.

Realisatie:

- Organiseren van vormingsactiviteiten en een opleiding tot dansdocent
- Organiseren van publieksgerichte evenementen, podiumgerichte evenementen (zoals wedstrijden) en projecten
- Coachen en artistiek, technisch of organisatorisch begeleiden
- Ontwikkelen van documentatie- en werkmaterialen
- Uitbouwen van een kwaliteitsbeleid binnen de organisatie

3) Dienstverlening baseren op de behoeften uit de praktijk, de opdrachten opgelegd door de overheid uitvoeren en eigen jaarlijkse doelstellingen formuleren.

Realisatie:

- Behoeften uit het werkveld inventariseren via o.a. evaluatiemomenten, een jaarlijkse tevredenheidsenquête
- Decretale opdrachten opgelegd door de overheid uitvoeren (zijn vastgelegd in het beleidsplan)
- Eigen doelstellingen worden jaarlijks herschreven in het jaaractieplan

4) Samenwerken met andere landelijke organisaties

Realisatie:

- Uitwerken van een lokaal netwerk
- Uitwerken van een provinciaal netwerk
- Uitwerken van een landelijk netwerk
- Uitwerken van een internationaal netwerk

Vorming binnen de doelstellingen

De vraag naar een onderzoek kwam uit van een medewerkster, verantwoordelijk voor het organiseren van vorming. Het is vooral hier dat het probleem zich voordoet en is dan ook een deel van de doelstellingen geworden, zonder weinig resultaat. Daarom volgt er een analyse van de vorming, om een beter beeld te schetsen over de wijze werking en visie. De kernopdracht van Danspunt is de artistieke kwaliteit van de amateurdans bevorderen. Danspunt moet er over waken dat een artistiek project niet uitloopt in een sociaal project. Het gaat nog altijd om de dans en vorming kan daar in opgenomen worden, zonder dat het

een maatschappelijke doelstelling op zich wordt. Vorming is een deel van de doelstellingen, beschreven in het participatiedecreet en dus moet het aanbod daaraan aangepast worden. De prioriteiten liggen echter bij de ontwikkeling van de dansgenres en dansgroepen.

Uiteraard gaat dans vaak verder dan het puur beheersen van de danstechniek: het gaat ook om bijvoorbeeld de beleving, (zelf)expressie, presentatie, samenwerking in het creëren van een dansstuk, een groepsproces ervaren in het werken naar een optreden toe, het behoren tot een groep, het sociaal contact, het dansplezier, het bewegingsvocabularium verruimen,...

Deze aspecten nemen een belangrijke positie in bij het evalueren van een vrijetijdsbesteding. Worden de aspecten als positief ervaren, dan zal de keuze voor het deelnemen aan een nieuwe activiteit sneller gemaakt zijn dan als er een negatief gevoel achterblijft.

Doch voor Danspunt zijn dit geen expliciete doelstellingen die worden nagestreefd. Terwijl de onderzoekseenheden het wel nodig vinden rekening te houden met de beleving van de vorming voor het verder rekruteren, ongeacht de nationaliteit. Daarom dat het belangrijk is deze visie niet uit het oog te verliezen bij het opstellen van een aanbod.

4.1.2. Rekrutering

Voor het rekruteren wordt er uitgegaan van een bepaalde manier om dansliefhebbers aan te trekken en te overtuigen om zich in te schrijven bij de desbetreffende organisatie. Door de wijze van rekrutering na te gaan, kunnen imperfecties bloot gelegd en aangepakt worden.

Voordelen

Danspunt moet niet veel moeite doen om de groepen die de voordelen van Danspunt kennen, te overtuigen om zich aan te sluiten. Deze voordelen zijn:

- Een Dans.pas
- Korting op activiteiten Danspunt, op sommige activiteiten van aangesloten leden, in bepaalde cultuurcentra
- Voordelige groepsverzekering
- Activiteiten kunnen plaatsen op de kalender van Danspunt zowel in het magazine als op de website
- Artistieke coaching
- Driemaandelijks gratis magazine
- Mogelijkheid tot deelname aan onze wedstrijden voor de titel 'Ambassadeur van ...'

Reclame

Per semester komt er een folder uit met het aanbod, georganiseerd door Danspunt, voor het komende semester. Deze folder wordt verspreid over alle leden en alle culturele centra. Flyers voor evenementen of cursussen worden opgestuurd of uitgedeeld. Dit zowel op andere evenementen als op openbare plaatsen via aeolus, een rek voor flyers. De flyers worden per genre opgestuurd. Groepen die uitsluitend met hiphop bezig zijn, zullen niet reageren op een folklorenamiddag. Daarom lijkt het zinloos alle flyers naar alle dansgroepen op te sturen.

De site is toegankelijk voor iedereen en dit medium is dan ook het meest gebruikte binnen het rekruteringsproces. Ze plaatsen ook activiteiten op andere websites (zoals wattedoen.be en cultuurweb). Voor het bredere publiek is er de dans.dag. Tijdens deze dag kunnen alle mensen die geïnteresseerd zijn in dans, kennis komen maken met de kwaliteit van amateurdans. Dit wordt gezien als de ideale promotiedag voor Danspunt, zonder zich op te dringen.

Danspunt zou advertenties kunnen plaatsen, maar dat is te duur voor het beperkte effect. Danspunt heeft een uitgebreid adressenbestand dat goed hanteerbaar is voor deze soort van werking. Dit adressenbestand wordt steeds verruimd door cultuurcoördinatie die de gegevens van dansgroepen in hun gemeente doorgeeft en vooral door samenwerkingen aan te gaan met andere organisaties. Die organisaties hebben een achterban die als gevolg bijgevoegd mogen worden in het adressenbestand van Danspunt.

Zoektocht leden

Danspunt gaat niet op pad om mensen persoonlijk aan te spreken. Er zijn wel vaak medewerkers van Danspunt op dansevenementen te vinden. Hier spreken ze wel eens mensen aan om kennis te laten maken met Danspunt. Dit behoort niet tot de vaste rekruteringsactiviteiten van Danspunt.

4.1.3. Aanbod

Danspunt zit met de vrees dat hun aanbod niet voldoet aan de verwachtingen van de allochtone dansliefhebber. In het derde gedeelte van de interviews was het aanbod het onderwerp.

Deze informatie is essentieel in een vergelijkende studie tussen aanbod en verwachtingen.

Dansgenres

Danspunt betreft zoveel mogelijk genres om voor ieders wil wat te kunnen organiseren.

- Internationale Folklore
- Vlaamse volksdans
- Urban dance
- Hedendaagse dans
- Werelddans
- Seniorendans (verzamelnaam voor sequence, rounds, square, ballroom- en lijdansen.)

De traditionele scholen voor stijldans worden vaak ondersteund door andere organisaties (bv Dansliga).

Klassiek ballet is sinds 2008 geen prioriteit meer voor Danspunt en dat heeft een verklaring nodig.

Klassiek ballet is het genre door andere organisaties voldoende ondersteund wordt.

Hetzelfde geldt voor jazzballet. Dit betekent geenszins dat er geen informatie rond dit genre meer te verkrijgen is bij Danspunt. Docenten uit dit genre kunnen ook nog steeds genre-overschrijdende vormingsactiviteiten volgen bijvoorbeeld.

Opstellen aanbod

Het opstellen van het aanbod gebeurt aan de hand van enerzijds de doelstellingen die worden opgelegd door het beleid, te lezen in het beleidsplan en anderzijds de doelstellingen die worden opgelegd door Danspunt, te lezen in het actieplan. Daarnaast is er nog een derde luik waar de inspiratie voor een nieuw aanbod vandaan komt; feedback van het werkveld. Een evaluatie door de dansliefhebbers is nuttig om kennis op te doen over het beeld dat de dansliefhebbers hebben van Danspunt.

Dit imago speelt een grote rol voor dansliefhebbers in de keuzevorming voor het al dan niet inschrijven bij Danspunt vzw.

Er worden echter vaak suggesties gedaan. Bijvoorbeeld: "Organiseer eens een cursus Russische dans." Ligt dit voorstel binnen de mogelijkheden van Danspunt, dan gaat de stafmedewerker vorming op zoek naar deskundigen om dit te kunnen verwezenlijken. Hier komen de netwerken, volgens de respondenten, goed van pas. De stafmedewerker, verantwoordelijk voor vorming wordt niet verondersteld alles van alle genres te weten. Daarom kunnen ze beroep doen op mensen uit hun netwerk die mogelijk meer weten.

De informatie besloten uit de feedback bestaat uit:

- Voorstellen, suggesties van de leden van de Themacommissies

Bijvoorbeeld: themacommissie Vorming, volksdans, senioren.

- Evaluaties

Na elke activiteit, georganiseerd door Danspunt, is er een evaluatiemoment aan de hand van evaluatieformulieren. Ook hier vragen ze telkens hoe de dansparticipant bij Danspunt is terecht gekomen, om zo een beter beeld te krijgen over de rekrutering. Deze papieren worden steeds nagelezen en er komen vaak nuttige tips of suggesties uit.

Als iemand van Danspunt op de activiteit is, probeert deze persoon participanten persoonlijk aan te spreken om het zo laagdrempelig mogelijk te houden. Hier kan meer informatie uitgehaald worden, doordat men dieper kan ingaan op bepaalde onderwerpen om zo duidelijk te horen wat er schort en beter kan.

- Denkdagen per dansgenre

Op de denkdagen, maximum één keer per jaar, komen dansers en dansdocenten van een bepaald genre bij elkaar om te overleggen over de afgelopen activiteiten en het toekomstige aanbod. Hier komen specifieke vragen naar voor, waar in groep een antwoord op gezocht wordt. Uit zo'n groepsbijeenkomst komt veel informatie doordat iedereen meteen kan reageren en zijn of haar mening kan staven.

Specifieke doelgroepen

Het aanbod wordt niet in functie van specifieke doelgroepen opgesteld. Maar het hangt wel met elkaar samen. Bij genre-specifieke activiteiten is er een sterk verband tussen dansgenre en dansparticipant. Als Danspunt het aanbod organiseert volgens een bepaald dansgenre, is dit vaak met de doelgroep in het achterhoofd. Bij genre-overschrijdende activiteiten is elke dansdocent welkom maar men kan bijna voorspellen wie er wel of niet op het aanbod zal afkomen.

Om aan ieders behoeften te voldoen zijn de mogelijkheden van Danspunt te beperkt. Het zou een veel te versnipperd aanbod zijn, als Danspunt zou pogen aan alle verwachtingen te voldoen.

Danspunt is niet in de eerste plaats verantwoordelijk over het organiseren van danscursussen, wat sommigen wel eens denken, maar voor het organiseren van activiteiten naar de dansdocenten. Aan sommige activiteiten kunnen uiteraard ook individuele dansers participeren. Als mensen op zoek zijn naar een specifieke danscursus is

het de taak van Danspunt hen door te verwijzen naar organisaties die de cursus aanbieden waar de participant naar op zoek is.

Maatschappelijke tendensen

Danspunt houdt rekening met maatschappelijke tendensen binnen haar mogelijkheden. De meest gevraagde cursussen worden gepland en in dat opzicht wordt er zeker gekeken naar maatschappelijke tendensen. Wat hip is, spreekt aan en het aanbod moet aanspreken. In de evaluaties komen er vaak signalen van tendensen naar boven. Bijvoorbeeld, een tijd geleden was de Bollywood-dans erg in trek. Overal zag men Bollywood-dans opduiken. Danspunt kon niet achterblijven en de medewerker verantwoordelijk voor het aanbod, informeerde zich meer over deze soort dans. Zo is ze mee met de maatschappelijke tendensen en kunnen de medewerkers reclame beginnen maken voor cursussen van Bollywood-dans.

Danspunt had als doelstelling voor dit jaar om in te gaan op de tendens van de e-learning. Omdat dit moeilijk te verwezenlijken was, hebben ze die activiteit kleinschaliger georganiseerd.

In het genre van de urban dance zijn er ook vaak nieuwe stijlen en stromingen te bespeuren. Bijvoorbeeld: de hype rond tecktonick of jumpen.

In de toekomst wordt gedacht aan het organiseren van online dansworkshops, zo duidt een van de respondenten. Danspunt wil starten met cursussen hiphop aan de hand van een systeem van leren dat in deze danswereld gangbaar wordt.

4.1.4. Verwachtingen

Danspunt heeft eveneens verwachtingen van de dansliefhebbers en vooral van het beleid, waar ook rekening mee gehouden moet worden in het onderzoek.

Verplichtingen van de ingeschreven dansgroepen

De respondenten geven aan dat er geen verplichtingen of voorwaarden verbonden zijn aan een inschrijving. In die zin verwacht Danspunt, behalve het betalen van het inschrijvingsgeld niets van haar leden. De ingeschreven leden moeten ook niet naar een of elke activiteit komen. Het is een aanbod waar zij beroep op kunnen doen of zich bij kunnen aansluiten. Hoewel Danspunt door de overheid als enige landelijke ondersteuningscentrum voor de amateursector dans is opgericht, hebben de dansliefhebbers nog steeds de vrijheid zich aan te sluiten bij bijvoorbeeld de Dansliga,

Bloso, Danskant, OKRA (voor seniorendans) of Jeugd en Dans,... Sommige groepen zijn bij verschillende verenigingen aangesloten.

Verwachtingen van de ingeschreven dansgroepen

Danspunt is op de hoogte van de verwachtingen van de dansgroepen dankzij de momenten van evaluatie. Er zijn voldoende mogelijkheden tot feedback (zie boven)

Individuele gesprekken na een activiteit

Evaluatiepapieren invullen na een activiteit

Tevredenheidsenquête op internet

Controle van Danspunt over de ingeschreven dansgroepen

Er is geen inhoudelijke controle op de groepen. Danspunt zelf controleert haar aangesloten groepen, scholen, docenten niet. Het zijn privé-initiatieven (vzw's, zelfstandigen, freelancers,...) die vaak draaien op vrijwilligers, die ook geen subsidies krijgen maar overleven dankzij hun ledengelden of inkomsten uit lessen. Danspunt is geen controle-organisme van de overheid, dat bepaalt hoe ze lessen moeten organiseren en of het kwaliteitsvol verloopt, maar een ondersteunende organisatie, in het leven geroepen om groepen, scholen, docenten te ondersteunen.

Controle van de overheid over Danspunt

Danspunt valt onder het ministerie van cultuur, en niet onder sport. Ze wordt niet gesubsidieerd per lid, maar ze krijgt een vast budget voor een heel jaar. Dit wordt berekend op basis van de projecten, die worden uitgeschreven in het jaaractieplan. De uitgaven van het budget moeten verantwoord worden en daarom is er een administratieve controle nodig. Danspunt moet jaarlijks een jaarbalans indienen van de inkomsten en uitgaven.

Eveneens is er een controle over de werking.

Danspunt moet een rapport schrijven met de verwezenlijkingen op de diverse domeinen, de resultaten en het jaaractieplan opstellen voor het komende werkjaar met daarin haar toekomstige initiatieven. Zo controleert de overheid de werking en de besteding van de gekregen subsidies. Bijvoorbeeld voor maart 2009 moet Danspunt haar boekhouding voorleggen, ze moeten een rapport indienen van het werkjaar 2008 en een jaaractieplan voor 2009. Op basis hiervan worden ze beoordeeld en krijgen ze opnieuw subsidies voor het komende jaar 2009.

4.2. Het bevragen van dansliefhebbers (dansdocenten en dansparticipanten) naar hun verwachtingen

4.2.1. Werking

Verschillende dansscholen werken aan diversiteit binnen de dansgroep omdat ze subsidies krijgen voor elke deelnemer die geen Belgische achtergrond heeft. Dit initiatief van de overheid wordt volgens een geïnterviewde dansdocent zo gebruikt dat er wel enkele uitheemse deelnemers zijn maar ze blijven onvoldoende vertegenwoordigd in alle sectoren. Vooral de sector cultuur ervaart dit fenomeen constant. Een dansliefhebber afkomstig uit een ander land voelt zich niet zo snel welkom in een volledig witte organisatie, besluit een medewerkster van het Internationaal Comité. Daarom moeten de deelnemers in die organisatie volgens haar de oogkleppen open zetten en hun inlevingsvermogen wat verbreden om mensen met een andere achtergrond te kunnen begrijpen. Dit inlevingsvermogen kan enkel verworven worden dankzij dialoog. Met de doelgroep praten, informatie uitwisselen en kennis opdoen.

Het beleid zou inderdaad meer praktijkgericht tewerk moeten gaan, volgens sommige respondenten. In de praktijk netwerken ontwikkelen zonder tussenpersonen is een eerste stap in de goede richting. Jongeren zelf opzoeken, in dialoog gaan en tot samenwerking komen. De jongeren kunnen zelf activiteiten organiseren in een buurthuis, dit buurthuis vergaart zo al bekendheid bij de jongeren. Een suggestie van de medewerker bij de organisatie KifKif.

4.2.2. Rekrutering

Als men allochtone dansliefhebbers wil aantrekken, kan men dat doen door te zorgen voor een allochtone dansdocent, beweert de bron van informatie bij Internationaal Comité. Aan de hand van die informatiebron kan men de drempel verlagen. Deze docent zal weten op welke manier om te gaan met dansliefhebbers van een andere cultuur. "Empathie is altijd nodig.", werd gezegd tijdens het interview.

Het is belangrijk dat mensen leren van iemand waar ze naar opkijken, een voorbeeld. Er wordt echter enkel opgekeken naar mensen met wie ze zichzelf kunnen vergelijken, iemand met dezelfde achtergrond. De docent kan duidelijk maken dat niemand vanaf fase één een goede danser is, zoiets moet aangeleerd worden, men moet volharden en zo kan men groeien. De dansliefhebbers moeten inzien dat het de moeite is om lessen te nemen en zo goed te worden als de persoon die les geeft. Scouting is een fenomeen dat in het onderzoek door meerdere respondenten werd aangehaald als dé methode om jongeren te

overtuigen hun talenten uit te werken. Wek interesses op aan de hand van een of meerdere rolmodellen.

Over een bepaald aspect van hoe allochtone dansliefhebbers te betrekken in het dansgebeuren waren de meningen verdeeld. Er werd wel vaker gesproken over het benaderen in groep. Iedere persoon gaat zich identificeren met mensen die ongeveer dezelfde levenservaring hebben. Men zoekt mensen op waarmee ze zich kunnen identificeren zodat ze in een vertrouwde omgeving terecht komen. Zo werkt dat ook binnen dans, dansliefhebbers gaan dansen in een groep waar ze zich goed voelen, bij mensen die ze vertrouwen en in een stijl die hen bevalt.

Zij die dan toch individueel het pad bewandelen zijn zij die in de commerciële sector terecht komen. Het zijn de dans- en muziekliefhebbers die men op de televisie ziet; Brahim, Leki en Hadise. Zij hebben een doel en zullen alles eraan doen om die droom te laten uitkomen. Ze zijn ook zelfverzekerd genoeg om over alle mogelijke drempels te stappen.

Aan de andere kant zijn er uit het onderzoek suggesties gekomen van de individuele aanpak. De dansliefhebbers moeten één voor één worden aangesproken op hun competenties. Als er een vertrouwen is opgebouwd, dit moet geen vriendschapsband zijn, kan de nieuwe ervaring van een andere dansstijl uitgetest worden. Als dit aanslaat bij de desbetreffende jongere, zal de positieve ervaring doorverteld worden aan zijn omgeving en zal de omgeving minder snel geneigd zijn afwijzend te reageren op activiteiten van gelijkaardige aard.

Meer aangepaste reclame helpt ook in het rekruteren van dansliefhebbers van een andere cultuur, suggereert de mannelijke danser. De posters en flyers kunnen meer in een urban sfeer gebracht worden met bepaalde kleuren en figuren op de achtergrond, bepaalde lettertypes en namen vermeld die bekend zijn binnen het circuit. Deze namen moeten dan wel gekend zijn door de organiserende organisatie. En daarvoor zijn de netwerken aangeraden.

4.2.3. **Aanbod**

Er werd nagegaan wat het aanbod is waar de allochtone dansliefhebber wél op in gaat. Met deze informatie kan Danspunt het eigen aanbod meer op maat organiseren.

Alle respondenten gaven aan dat de allochtone dansliefhebber het meeste vertegenwoordigd is in de urban dance. Het aanbod in België op vlak van urban dance is helemaal niet uitgebreid. Het niveau ligt volgens het onderzoek veel hoger in Frankrijk en Duitsland, waardoor alle professionelen uit België wegtrekken. Ze gaan op zoek naar meer concurrentie waaruit ze kunnen leren en doorgroeien naar een alsmaar hoger niveau.

Dansliefhebbers met een andere afkomst komen in België en worden automatisch in het amateursvakje geschoven. Allochtoon wordt vaak gekoppeld aan amateur. Het is naar mening van de respondenten demotiverend te werken met het gedacht geen erkenning te krijgen voor het eigen werk en talent. Dat is een reden voor het vervagen van de professionaliteit binnen de urban scene.

Als er aandacht is in Vlaanderen voor streetdance, is het in de vorm van een project. Een project van korte duur is onvoldoende ingrijpen in de problematiek, haalt de respondent uit Berchem aan. Men zou meer moeten toespitsen op langdurige initiatieven die stand houden en waar de deelnemers kunnen blijven participeren en blijven stijgen naar een hoger niveau.

Men moet niet pogen iets op te leggen wat niet eigen is aan de cultuur en waar men zich niet vertrouwd mee zou voelen. Veel jongeren grijpen terug naar de cultuur van hun ouders of zelfs grootouders omdat ze het gevoel hebben hun achtergrond, hun eigen cultuur met waarden en normen te verloochenen. Dit bleek ook uit het gesprek met de respondente van het Internationaal Comité. Steeds meer jongeren willen de traditionele dansen van hun cultuur aanleren. Streetdance of klassiek ballet volgen in een groep autochtone jongeren spreekt het fenomeen van cultuurbehoud tegen. Het mengen van dansstijlen van de verschillende culturen is een initiatief dat in het verleden goed ontvangen is geweest. Het brengt culturen bij elkaar, het hoofddoel is bereikt. Er is een samenwerking geweest tussen twee culturen. Dat zorgt voor netwerken en als men een netwerk heeft kan men op grotere schaal activiteiten organiseren.

4.2.4. **Verwachtingen**

Het profiel van de allochtone dansliefhebber komt naar voor in het volgende gedeelte. Hier worden de verwachtingen duidelijk die de dansliefhebbers hebben naar de danswereld toe.

Motivatie

De meeste onderzoekseenheden hadden al een opleiding van klassiek ballet of jazzballet genoten voor ze in de streetdance zijn gerold en dan via via zijn gevraagd om les te geven. Anderen zijn in contact gekomen met de urban scene dankzij de omgeving. Een vriend en zijn broer trokken met mensen op die iemand in de straat kenden, die wat rapten en zij kenden dan weer mensen die aan breakdancewedstrijden meededen, bijvoorbeeld. Het onderzoek heeft uitgewezen dat een netwerk van groot belang is om in dat specifiek danscircuit terecht te komen. Veel heeft te maken met de omgeving. En zeker op jonge leeftijd is men zeer beïnvloedbaar. Men begint meestal niet alleen te

participeren aan cultuur maar met een vriend(innetje), veronderstelt de danseres. Op latere leeftijd doet dit fenomeen zich minder vaak voor.

De motivatie om te dansen is afhankelijk van het niveau. Professionele groepen nemen deel aan wedstrijden en dansen om bij te leren. Alle dansscholen van minder hoog niveau waar de leerlingen komen als ontspanning, steken jaarlijks of om X aantal jaren een voorstelling in elkaar en zien dit als het toonmoment waar ouders komen kijken wat de kwaliteit van de lessen inhoudt. Dit is belangrijk voor de dansschool om te kunnen bewijzen wat ze waard is. Er kan gesteld worden dat alle dansers voor publiek dansen, sommige doelgerichter en met meer passie dan anderen.

Dansliefhebbers die op hun hoogste niveau willen geraken, doen dat uit vrije wil. Motivatie is ook de enigste manier om verder te geraken. Degene die willen, kunnen het en dat heeft niets met nationaliteit te maken, zo is de dansdocente van Cosmo haar mening. De dansliefhebbers moeten ook genoeg gemotiveerd zijn om te blijven komen naar de georganiseerde cursus. Hier wordt er een verschil duidelijk tussen de autochtone en allochtone dansliefhebber. Een van de respondenten legt uit. Zodra een autochtone dansliefhebber zich engageert voor de dansles, zal deze persoon in de meeste gevallen blijven participeren omdat er een belofte is gemaakt, ongeacht welke omstandigheden. Een allochtone dansliefhebber zal bij onaangename omstandigheden sneller afhaken omdat de voor- en nadelen niet meer gelijk af te wegen zijn. Het is belangrijk de allochtone dansliefhebber hier te motiveren. Voor de docenten is geld hier een goed middel voor, blijkt uit het onderzoek. De voordelen moeten duidelijk zijn en werkelijk uitgevoerd worden, anders zal het engagement verbroken worden. Dit is in mindere mate zo voor de autochtone dansliefhebber. Die houdt zich meer bezig met het goede imago, dat hij of zij verworven heeft doorheen de samenwerking, in stand te houden.

Als er gekozen wordt voor een bepaalde dansstijl, heeft de maatschappij daar een zekere invloed op. Muziek en bewegingen die veel op televisie te zien zijn, lijken echter meer volk aan te trekken dan muziek van vroeger. Dit wordt volgens de onderzoeksparticipant van Cosmo snel duidelijk als er bekende muziek wordt opgezet doordat er deelnemers zijn die vanaf het begin moeilijk kunnen stil staan.

Ook met de nieuwopkomende dansstijlen wordt rekening gehouden binnen de culturele sector. Een nieuwe dansstijl zal steeds in een wedstrijd betrokken worden om de stijl bekendheid te geven en weer andere mensen te motiveren om nieuwe dingen te ontdekken en te blijven proberen. Om de dansliefhebbers enthousiast te houden, is het wenselijk deze maatschappelijke trends te volgen.

Vormingscontext: verschillende drempels

Tijdens de interviews zijn er diverse drempels aan bod gekomen. In de volgende paragraaf kunnen deze drempels besproken worden dankzij de visies van de respondenten op de probleemstelling.

Grote scholen moeten geen rekening met bereikbaarheid houden. Als de dansliefhebbers willen komen, zorgen ze wel dat ze er geraken. Grote dansscholen kunnen zich een nalatige houding aanmeten om het feit dat er sommige dansliefhebbers niet geraken omwille van vervoer. Het voordeel van een school met een groot aantal dansers kenmerkt zich in de mogelijkheid tot verschillende vestigingen zoals wordt bewezen met de dansschool Cosmo die vijf danszalen heeft in en rond de buurt van Hasselt. Kleine dansscholen richten zich tot de lokale bevolking om dit probleem te omzeilen.

Taal vormt geen drempel in de problematiek van non-participatie. De dansers die bij een vereniging zijn, spreken Nederlands en kunnen de lessen goed volgen. Binnen het streetdancecircuit zijn er veel anderstalige dansdocenten, zij zullen vragen in welke taal er liefst les gevolgd wordt omdat ze meestal toch meer talen kennen dan enkel hun moedertaal. Les geven in het Engels wordt het meeste verkozen omdat er steeds gebruik wordt gemaakt van Engelse danstermen.

Met nationaliteit, van de docent noch de leerling, wordt geen rekening gehouden. Zowel op professioneel als amateuristisch vlak niet. Het is wel meermaals bewezen dat de goede docenten in de stijl streetdance zich voor een groot deel buiten het Belgisch circuit bevinden. Voor de groepen met jonge dansers, onder de tien jaar, zal er steeds gekozen worden voor een Nederlandstalige docent. Deze hoeft geen Belgische nationaliteit te hebben, enkel de taal moet goed beheerst zijn omdat de jongsten nog geen Engels begrijpen.

Groepen in de minder professionele wereld, worden opgesplitst per leeftijd, zonder te kijken naar het niveau. De docent gaat een danser(es) niet verplichten te veranderen van groep omdat men niet goed genoeg is want het blijft slechts een hobby. In de professionele groepen zitten er dansers van alle leeftijden. Hier kijkt men enkel naar het niveau en niet naar de leeftijd.

Er is een hiërarchie te merken omdat de docent toch bepaalde dingen eist van zijn leerlingen en om die voorwaarden te kunnen afdwingen heeft de docent gezag nodig. Dit gezag wordt niet uitgebuit maar gebruikt wanneer nodig. Dans gebeurt over het algemeen in een losse sfeer en dat moet ook zo gehouden worden omdat het plezier anders geen prioriteit meer is.

De respondenten spreken niet over een financiële drempel binnen de amateuristische sector omdat de prijs op voorhand geweten. Voor de professionelen kunnen de kosten

gezien worden als een drempel die vele goede dansers tegenhoudt om door te doen. Zo gaat er veel talent verloren. De organisaties die de juiste weg hebben gevonden naar subsidies, kunnen een symbolische euro vragen om zo gemotiveerde dansers toch mee te krijgen naar wedstrijden. Streetdance is ontstaan door de financiële drempel. Om te rappen en te breakdancen hebben de jongeren niets anders nodig dan een stem, een straat, een radio en een karton op de grond. De omgeving waarin de allochtone dansliefhebber zich in België begeeft, is tegenwoordig beter voorzien maar die achtergrond blijft een impact nalaten op de keuzes die ze maken inzake hun vrijetijdsbesteding. Het geslacht van de dansliefhebber heeft geen impact op de lessen of andere dansliefhebbers. Er werd wel eens vermeld tijdens het onderzoek dat een mannelijke dansdocent in een vrouwelijk gezelschap wel geapprecieerd kan worden omwille van de afwisseling. Maar een negatieve invloed kan dit onderzoek niet uitwijzen. Er wordt enkel gesproken over een andere manier van lesgeven. De man legt meer fysiek zware en grote bewegingen op terwijl de vrouw meer afwerking in de beweging zoekt. Er is geen sprake van een voorkeur of afwijzing.

De vreesdrempel is de drempel die het meest besproken werd tijdens het onderzoek. Het is moeilijk om als buitenstaander in een bestaande organisatie, met alreeds gevormde waarden en normen, te stappen. Als de deelnemers binnen de organisatie dezelfde cultuur bezitten als de nieuweling, is de aanpassing aan de afspraken van de organisatie snel gebeurd. Voor een persoon met een volledig andere achtergrond, zal deze opdracht zwaarder zijn. Deze mensen voelen zich niet welkom, weten niet hoe zich te gedragen, wat ze moeten verwachten of wat er van hen verwacht wordt. Daarom moet er eerst een vertrouwensband opgebouwd worden, stelt Internationaal Comitémedewerkster. Door wedstrijden te organiseren helpt de organisatie KifKif om dat extra duwtje in de rug te geven om de stap naar professionalisering te zetten.

Verwachtingen

Verwachtingen van dansdocent

De verwachtingen van de docent naar de dansers toe zijn afhankelijk van het niveau dat ze willen bereiken, bevestigen alle respondenten. Een groep die deelneemt aan wedstrijden moet aan meer verwachtingen voldoen dan een groep met leerlingen die komen dansen als hobby. Deze laatste groep wordt in een lossere sfeer ontvangen in beide bevraagde dansscholen. Het steekt niet zo nauw op het startuur van de les en er kan bijvoorbeeld bij heel warm weer wat meer afwezigheid door de vingers gezien worden. Uiteraard wordt er hier wel een inspanning gevraagd want het doel blijft dat dansers iets bijleren op een jaar. Maar werken met gemotiveerde dansers is geen probleem. Het hoofd

van dansschool Cosmo bewijst: "Iedereen die bij mij komt, komt uit vrije wil en komt graag. En daar kan je heel goed mee werken. Dat is normaal, als iemand iets graag komt doen daar kan je mee werken. En dat heeft niets te maken met nationaliteiten."

Bij dansers die dansen op hoger niveau kan men er vanuit gaan dat ze er elke les zullen zijn, met de volle overtuiging. Deze dansgroep wil vooruit, wil wedstrijden winnen en zal zijn uiterste best doen. Als de dansdocent de les om drieëndertig minuten na het uur wil beginnen, weet hij dat iedereen er dan ook staat. De lessen zijn moeilijker en langer. De dansers van het cultureel centrum van Berchem bijvoorbeeld repeteren vijf à zes uur, terwijl een showgroep op hoog niveau van dansschool Cosmo slechts drie uur les volgt. Er zijn toch bepaalde dingen die de professionele danser al moet kunnen alvorens te kunnen beginnen in een groep. Daarom worden er audities georganiseerd waar de danser zich kan bewijzen. Zo zullen er enkel zelfverzekerde dansers op hoger niveau geraken. Dansers die niet zeker zijn van het eigen kunnen, doen geen auditie.

Hetgeen de dansdocent in eerste plaats verwacht van zijn leerlingen, zowel op professioneel als amateuristisch vlak, is respect. Dit zeggen alle respondenten. De docent staat er voor de leerlingen, wil hen steeds bijleren maar dat zal hij niet doen als hij het gevoel krijgt dat zijn werk respectloos behandeld wordt.

Verwachtingen van de dansparticipant

Er moet toch altijd rekening gehouden worden met de leefwereld van de dansers, een stelling benadrukt door sommige onderzoekseenheden. Als men kennis heeft over bepaalde situaties waarin de danser zich begeeft, is er meer begrip voor bepaald gedrag. Lichaamstaal zegt al veel volgens de danslerares van Cosmo. Men moet zich bijvoorbeeld kunnen verplaatsen in het leven van een puber als men docent is van een dansgroep in die leeftijdscategorie.

Veel allochtone dansers worden in het reguliere danscircuit betrokken als er nood is aan kleur voor bepaalde evenementen. De dansers voelen zich eerder gebruikt dan gewaardeerd voor hun talent. Dit demotiveert de dansers om zich nogmaals in te spannen binnen de reguliere sector. Dan dansen ze liever zonder de formele instanties, in eigen vertrouwde omgeving waar ze tenminste een eigen inbreng hebben en erkend worden om hun kunnen.

Sociale contacten

Vermits dans in een open sfeer plaats vindt, zijn er kansen tot sociaal contact. Er zijn geen mensen die dansles volgen voor enkel het sociaal contact. In dat geval zijn het geen dansliefhebbers, wordt verondersteld tijdens een van gesprekken. Er zijn mogelijkheden

voor, tijdens of na de lessen om even toenadering te zoeken tot een dansdocent. Het is wel wenselijk tot op een bepaalde hoogte afstand te houden om zo de sfeer tot het dansen te beperken. Er zijn volgens het onderzoek dan ook zelden uitspattingen rond deze problematiek.

Voor lesgevers van jongere dansers wordt er prioriteit gegeven aan het sociaal contact met de ouders, zegt de vrouwelijke dansdocente van Cosmo. De ouders moeten weten dat hun kind in goede handen is en dat ze hebben gekozen voor een kwaliteitsvolle school waar hun kind plezier beleeft.

Omtrent het sociaal contact kan het onderzoek geen verschil uitwijzen tussen de allochtone of autochtone dansliefhebber. Iedere danser gaat op een andere manier om met de vrijheid van een open sfeer in de les, dat heeft niets met nationaliteit te maken. Ook in de communicatie, zelfs met de ouders, worden er geen problemen ervaren. Als de ouders minder op de hoogte zijn van de dansprestaties door een zekere afwezigheid, wordt dit niet als een probleem ervaren. Als het dansgedrag van de danser zelf niet in het gedrang komt, heeft men geen reden om de ouders te overtuigen het contact beter te onderhouden.

Eindtermen

De resultaten die de dansers willen boeken zijn opnieuw afhankelijk van het niveau. In een dansschool waar zelfs geen examens worden afgenomen, zoals in de school van de vrouwelijke danseres, heeft de deelnemer geen nood aan een certificaat omdat het slechts een vrijetijdsbesteding is. Dansers die dansen in groepen die meedoen aan wedstrijden, bijvoorbeeld de mannelijke danser, duiden op die manier op de nood aan erkenning.

Diploma's voor streetdance kan men niet behalen omdat er nog geen erkende examens voor bestaan. Dans binnen de urban scene kent een groot tekort aan erkenning. Dit is de conclusie die het meest naar voor kwam uit dit onderzoek. Als er gekeken wordt naar dans als educatieve discipline wordt er enkel gedacht aan klassiek ballet. Dans houdt een hele brede waaier van stijlen in, waar veel mensen niet eens van op de hoogte zijn. Hier zou verandering in moeten komen, en dat kan enkel van het hoog beleidsniveau naar beneden af.

Er worden voor beide groepen, professioneel en amateuristisch, eindtermen opgesteld, die niet altijd gemeld worden aan de dansliefhebbers in het begin van het jaar. Het is een streefdoel voor de docent, waar de voldoening zeer groot blijkt als deze doelstelling bereikt is.

Feedbackmoment

Binnen elke organisatie is er tijd voor feedbackmomenten. Officiële evaluaties worden er zelden afgenomen maar voor de informele feedback is er altijd ruimte.

4.2.5. **Danspunt**

Danspunt is door veel dansscholen gekend. Ze komen voor het grootste stuk aan bekendheid door de evenementen die ze organiseren. De beste methode voor informatieverspreiding is en blijft mond-op-mond-reclame. Zo blijft men via via op de hoogte van activiteiten en vooral van de kwaliteit van deze activiteiten.

Danspunt wordt volgens het onderzoek gebruikt om bekendheid voor de eigen dansschool te verwerven. Als een dansschool de wedstrijd wint, krijgt deze school een titel en deze titel is dan weer een uithangbord voor de school. Dit is nuttig om de kwaliteit van de dansschool te kunnen garanderen en zo meer leerlingen aan te trekken.

De voordelen van aangesloten te zijn bij Danspunt uit zich in het bijleren dankzij de wedstrijden die ze organiseren. De wedstrijden van Danspunt zijn altijd van hoog niveau. Dit hoog niveau is nodig om bij te leren. Men kan niets leren van iemand die minder goed danst, werd vaker duidelijk tijdens het onderzoek.

De organisaties die niet aangesloten zijn bij Danspunt hebben geen weet van de voordelen of van Danspunt zelf. Zij die Danspunt wel kennen en besluiten zich niet aan te sluiten, zijn al voldoende gegroeid. Ze hebben zelf een pad afgelegd en hun weg naar succes gevonden zonder subsidies. Het enige wat Danspunt dus mist is bekendheid bij de allochtone dansliefhebbers.

5. Conclusies

De resultaten van de verkregen informatie werd na het verzamelen van alle volledig verwerkte interviews gebruikt om in een vergelijkende studie met de resultaten van het literatuuronderzoek, conclusies van dit eindwerk te beschrijven.

5.1. Discussie

In de discussie wordt er besloten in welke mate het vormingsaanbod afgestemd is op de allochtone dansliefhebber.

Er zijn vier aspecten die binnen een profiel van de dansliefhebber de interesses en noden van de allochtone dansliefhebber weergeven.

- Invloed van het beleid
- De kwaliteit van organisatie
- Manier van omgaan met de allochtone dansliefhebber
- Het dansgebeuren

5.1.1. **Invloed van het beleid**

Ongestructureerde structuur van het beleid

Reflexief zou het systeem van de overheid willen zijn maar een document met nuttige informatie over deze problematiek wordt gelezen, doorgegeven en vergeten. Overal in het decreet wordt gesproken van doelstellingen die te bereiken zijn aan de hand van projecten. Projecten zijn net een rem op de voltooiing van doelstellingen inzake permanente integratie. Er wordt aan de hand van projecten interesse opgewekt bij allochtone dansliefhebbers, als ideale aangelegenheid om talenten te detecteren. De projecten kennen een succesvolle afloop en daar stopt de integratie. De talenten gaan verloren doordat de dansliefhebbers zelf niet weten waar ze terecht kunnen. Het participatiedecreet schenkt aandacht aan een vernieuwende en verdiepende werking. Organisaties zoals KifKif proberen deze werking toe te passen door nieuwe dansstijlen te integreren in de samenleving zoals ze nu gekend is, door middel van wedstrijden voor dansliefhebbers die de nieuwe dansstijl beheersen.

Ook de wedstrijden zijn slechts een vorm van project op korte termijn. De passie voor een nieuwe dansstijl is naar boven gekomen bij sommige dansliefhebbers – ongeacht de nationaliteit – maar kan niet verder uitgewerkt worden omdat er geen fase twee is. Er zijn voldoende organisaties die cursussen op langere termijn zouden willen verwezenlijken maar blijven in de onmogelijkheid circuleren wegens onvoldoende budgetten om dit te

kunnen realiseren. Subsidies kunnen aangevraagd worden bij verschillende instanties en als ze allemaal bijeengesprokkeld zijn, valt er al iets te organiseren. Veel dansorganisaties vinden de weg naar deze subsidies niet en beweren dat die weg een doolhof is. De structuur van het beleid is zodanig ongestructureerd dat het onduidelijk is waar subsidies verkregen kunnen worden. Bij het lezen van het hoofdstuk inzake financiën in het participatiedecreet, geraken vele dansdocenten al snel gedemotiveerd door de moeilijke verwoording van simpele richtlijnen.

Uit het onderzoek bleek dat er nood is aan een samenwerking tussen het beleid en de praktijk, die kan realiteit worden met een verantwoordelijke voor veldonderzoek. Deze verantwoordelijke gaat de praktijk exploreren en deze kennis rechtstreeks gebruiken om haalbare richtlijnen op te stellen, in gebruiksvriendelijke taal. Het Vlaams Theater Instituut (VTI) ziet zichzelf als zo'n intermediaire partner tussen overheid en praktijk. Met Masterplan Dans wilt het VTI de behoeften die leven in het dansland naar buiten dragen.

Het Vlaams Actieplan Interculturaliseren

Het Vlaams Actieplan Interculturaliseren spreekt in de eerste plaats over het erkennen en vervolgens overstijgen van drempels. Er is duidelijk een besef van de situering van het probleem. Dit besef moet gearticuleerd worden in decreten. Het verloopt allemaal vlot van achter een bureau maar in de praktijk is het moeilijk de juiste insteek te vinden naar interculturalisatie en lijkt een actieplan onvoldoende in te grijpen in de situatie.

Het Vlaams Actieplan is zo opgedeeld dat men per sector kan lezen wat het probleem is, hoe eraan gewerkt zal worden en hoe het toekomstperspectief eruit ziet. Als er een vergelijking gemaakt wordt tussen de beschreven toekomstperspectieven en de effectieve realisaties, komen er nog veel verschillen naar boven. De theorie is praktisch moeilijk te realiseren en dat zorgt voor frustraties, vooral binnen het dansveld.

Er is ook enkel door het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten (VCA) een werking rond culturele diversiteit uitgebouwd. Het onderzoek kon aantonen dat er te weinig belangstelling is voor interculturalisatie vanuit de professionele sector. Iedere allochtone danser wordt in het vakje 'Amateur' geduwd zonder kennis te vergaren over het niveau van de danser. Dat er enkel wordt gewerkt aan interculturalisatie binnen VCA, bevestigt deze vaststelling.

Het Participatiedecreet

Binnen het onderwijs is die stimulering al een van de doelstellingen geworden. Over het stimuleren van ervaringen uitwisselen in de cultuursector werd er niets terug gevonden in de literatuur. Alleszins niet in de praktijk. Het beleid probeert dit te bekomen aan de hand

van het participatiedecreet. Dit wordt van bovenaf opgelegd zonder enige nazorg in de realiteit. Dit werkt duidelijk niet zoals het doel beoogt.

5.1.2. De kwaliteit van organisatie

Diversiteit in de organiserende organisatie

Sport, cultuur en jeugdwerk is zelf zelden etnisch-cultureel divers ingevuld waardoor er een vicieuze cirkel ontstaat van culturen die elkaar opzoeken en binnen het vertrouwde circuit blijven. Er wordt nog te weinig aandacht besteed aan de behoeften, gevoeligheden en interesses van etnisch-culturele diverse groepen. De enige manier om ze te leren kennen is ze te gaan detecteren in de praktijk zelf. En daar gaat het mis. De splitsing blijft bij de –autochtone- deelhebbers en de –allochtone- deelnemers. De deelnemers blijven geen deelnemers als ze zich niet vertegenwoordigd voelen. Hierdoor stoppen ze met participeren en zal de organisatie weer bij fase één terecht komen.

Langdurige werking

Het participatiedecreet gaat uit van een werking die individuen aanspreekt en motiveert. Het probleem situeert zich binnen de organisaties. Men moet tewerk gaan binnen de organisaties om via hen de doelgroep aan het participeren te krijgen. Geef de organisaties geld en zij zullen wel dingen organiseren om de doelgroep te motiveren. Subsidiering voor participatie van kansengroepen: Subsidiering van projecten is gericht op de stimulering van participatie van de afgebakende doelgroepen. Werken met projecten moet beperkt worden. Er is een uitbreiding van de langdurige werking nodig. Dit gaat effect hebben op langere termijn en laat kansen uitgroeien tot succes.

Interdisciplinariteit

Mengen van dansstijlen is een nieuw idee voor onderzoek. Het begrip interdisciplinariteit, als doelstelling zoals beschreven in het Kunstendecreet, krijgt betekenis. Het Kunstendecreet is het voornaamste instrument waarmee de overheid kunsten ondersteunt. Dit wordt duidelijk uitgelegd in het voorbeeld over rood en geel waar de gemeenschappelijke kleur oranje wordt uitgevonden. Er moet niet gekozen worden tussen de ene of de andere dansstijl. De twee combineren en er iets nieuws van maken is de beste manier om overeen te komen. Zo kan men proeven van de andere dansstijl, wat een interesse kan opwekken die kan uitlopen naar een nieuwe passie. Interdisciplinariteit. Het mengen van cultuurdisciplines over het algemeen is een opkomende trend. Theater

wordt gekoppeld aan dans, en dat door de samenwerking van een theatermaker en een hiphopdocent, die op toevallige wijze in contact gekomen zijn. Samenwerking moet bespreekbaar worden zodat ideeën een uitwerking tot realisatie krijgen. En zo wordt diversiteit verwezenlijkt.

Het belang van netwerken werd herhaaldelijk benadrukt. Men kan netwerken verwerven door samenwerking aan te gaan. Er kan enkel kennis worden opgedaan in de praktijk zelf. Eens kennis vergaard, kan men tot communicatie komen met mensen uit de praktijk. De verantwoordelijke voor de informatieverzameling op beleidsniveau gaat op zoek naar interessante bronnen binnen een wijk, op straat, middenin het bruisend leven. Nagaan wat er in de urban cultuur aan de hand is, om zo een beleid op maat uit te schrijven.

5.1.3. Manier van omgaan met de allochtone dansliefhebber

Generatiekloof

Het onderwerp 'generatiekloof' werd in het literatuuronderzoek opgenomen omdat dit volgens de hypothesen een invloed zou hebben op de problematiek van het onderzoek.

De Nieuweling

In de Vlaamse samenleving hebben we bepaalde structuren die strikt opgevolgd worden door alle burgers. Deze zijn niet vastgelegd door de wet maar het is een algemeen aanvaard patroon. Een nieuweling in de samenleving is niet vertrouwd met deze structuren en het duurt een tijdje voor de nieuwe gewoontes doorgedrongen zijn net omdat ze nergens neergeschreven zijn.

Een voorbeeld dat in het onderzoek naar voor is gekomen, is het te laat komen in een dansles. In de huidige, bekende samenleving gebeurt dit enkel onder uitzonderlijke omstandigheden want de belofte is gemaakt er op tijd te zijn. Een persoon die vanuit zijn cultuur de gewoonte heeft te komen opdagen wanneer het goed uitkomt, want iedereen doet het zo in het land van herkomst, zal het vreemd vinden als de docent niet tevreden is met het feit dat de les onderbroken moet worden voor iemand die te laat binnen komt. Uit onderzoek bleek dat sancties, die het belang van stiptheid benadrukte, een positief effect op de deelnemer hadden. Het inzicht in die waarden van de samenleving is verworven.

Meerderheidsgroep vs minderheidsgroep

De allochtone bevolking verplichten tot assimilatie heeft geen zin. Integendeel, het lokt een tegenovergesteld effect uit. Hoe meer een autochtoon persoon van de allochtone mens

eist dat hij zich meer gaat gedragen naar autochtone normen, hoe meer de allochtone mens zich gaat vastklampen aan de vertrouwde waarden. En dat heeft het effect van foute veronderstellingen, vooroordelen, als gevolg. 'De allochtoon wil zich niet aanpassen. Hij doet geen moeite.' zijn veelvoorkomende uitspraken.

In dit onderzoek werd er dieper ingegaan op het idee dat er toch verschillende waarden en visies in één maatschappij passen.

Verschillen werden tot nu toe nader benadrukt dan overeenkomsten, terwijl er meer overeenkomsten zijn. Het is tijd om langs die verschillen door te zoeken naar gelijknissen en daarmee iets gezamenlijk op te bouwen. Er is geen vooruitgang mogelijk als men blijft stoten op de verschillen.

Men vertrekt op allerlei domeinen (niet enkel cultuurparticipatie) steeds vanuit de opvattingen, opgevat en vertegenwoordigd door de autochtone meerderheidsgroep. Het feit alleen dat de allochtone groep aangesproken wordt als een minderheidsgroep, bevestigt het onuitgesproken onderscheid met een negatieve ondertoon in het nadeel van de allochtone cultuur.

Dansscholen worden gestimuleerd meer diversiteit binnen de groep te verwerven. Dit gebeurt aan de hand van subsidies uitschrijven aan die dansverenigingen die erin slagen allochtone dansliefhebbers aan te trekken. En toch is de allochtone burger alom ondervertegenwoordigd. De overheid komt te laat met de subsidiëring.

De overheid moet de sector van praktijkgerichte, laagdrempelige educatie subsidiëren. Dit is een vereiste om de drempel zo laag mogelijk te houden, participanten moeten zich welkom voelen. Het zal een positief effect hebben als men het verschil begrijpt tussen de autochtone deelhebber en de allochtone deelnemer.

Communicatie vereist

Uit onderzoek bleek dat veel jongeren tegenwoordig terug grijpen naar de klassieke gewoontes van hun cultuur, die enkel nog frequent waren voor de oudere generaties. Dit werd vanuit de literatuur verklaard aan de hand van het heropzoeken van een vertrouwde omgeving. Jongeren schommelen tussen de cultuur van hun thuisfront en de cultuur van de nieuwe omgeving. Ze willen zich goed voelen in die nieuwe omgeving maar kunnen toch niet loskomen van de gewoontes die als bagage meegegeven werden. Dat mag ook niet verwacht worden. Cultuur is datgene wat de mens voortbrengt en is de moeite waard om te bewaren en door te geven. Deze tweestrijd moet een combinatie van cultuurbehoud en cultuurovername worden. Aan de hand van het intercultureel bewustzijn komt er een einde aan vooroordelen en gaan er deuren open naar nieuwe ervaringen.

Men zoekt gelijknissen op zodat er dialoog kan ontstaan. Vanuit dialoog ontstaan er interesses.

5.1.4. Het dansgebeuren

Positieve concurrentie

Dansliefhebbers die zich alreeds goed voelen in hun vel en zeker zijn van hun kunnen, zullen er op eigen houtje geraken en zien de hoge drempel als een uitdaging. Concurrentie is nodig om bij te leren en op hoger niveau te geraken.

Jongeren willen zich identificeren met de cultuur die ze kennen en waarderen. De allochtone dansliefhebbers zijn het best vertegenwoordigd binnen de urban scene omdat het hier is waar ze zich vertrouwd voelen. Streetdance is opgekomen in de wijken waar de financiële toestand voor veel vrijetijdsbestedingen een drempel vormde. Jongeren kwamen samen op straat zonder iets wegens een tekort aan middelen en begonnen tegen elkaar op te concurreren met rap en breakdance. Men moest zelfverzekerd overkomen of men kon vertrekken voor er een danspas te zien was. Het is daarom dat men nu nog steeds spreekt over 'een harde wereld'. Deze dansstijl heeft altijd een vrijblijvend karakter gekend. Er werd geen aanwezigheid verwacht en het is moeilijk om die mentaliteit nu te veranderen, terwijl de informaliteit van de dansstijl zelf gewaarborgd blijft. Op die manier blijft het een ontspanning. Het is steeds een spel van zichzelf bewijzen aan de hand van steeds vernieuwende bewegingen die weer een invloed zullen hebben op de volgende generatie dansers. Men moet kunnen opkijken om bij te leren en alle dansers hebben het liefst dat zij degenen zijn naar wie wordt opgekeken.

Scouting met een basis van erkenning

Als de getalenteerde dansers gemotiveerd worden om een opleiding op hoog niveau te volgen, is er een begin aan het stimuleren van de dansparticipatie.

Er moeten organisaties komen die tussen de reguliere en de gewone sector staan.

Scouting van de gewone sector werd als succesvolle formule aangewezen. In de praktijk, de gewone sector, op zoek gaan naar talent. Deze getalenteerden eruit pikken, een opleiding geven en zo laten groeien tot professionals die klaar zijn voor de reguliere sector. Talenten laten ontwikkelen zodat de breuk tussen amateur en professioneel kleiner wordt. En hiervoor is erkenning een noodzaak.

Hiphop is vaak de enige manier voor allochtone jongeren om bij te dragen aan cultuurparticipatie. Als dat niet erkend wordt als cultuur lijkt het inderdaad alsof allochtone jongeren niet participeren. De jeugd loopt voorop, het is daar waar ingegrepen moet worden. Een positieve benadering van deze doelgroep is een belangrijke vereiste, die afgeleid kon worden uit het onderzoek.

Uiteraard wordt er ook een inspanning van de desbetreffende jongeren zelf verwacht. Ze moeten zelf openstaan voor nieuwe ervaringen, nieuwe omgevingen en andere gewoontes.

5.2. Eindconclusie

Het onderzoek is in samenwerking met het steunpunt Danspunt tot een goed einde gebracht. Er zijn vier aspecten die men in acht moet nemen bij het organiseren van een dansaanbod. Het eerste is de invloed die het beleid uitoefent op de organisatie waardoor de dansliefhebbers en dan vooral allochtone dansliefhebbers, diverse drempels ervaren. Hierdoor wordt vaak de eerste stap in de dansparticipatie niet gezet, namelijk het toetreden tot de activiteiten.

De kwaliteit van organisatie speelt een belangrijke rol in de keuzevorming van de allochtone dansliefhebber. Het imago van de dansschool heeft een invloed op de keuze waar, wat, hoe en wanneer te gaan dansen, als die stap naar dansen al gemaakt is. Aangename communicatie en wederzijds respect zijn vereisten voor een vlotte samenwerking tussen dansdocent en dansparticipant.

Daarom wordt de manier van omgaan met de allochtone dansliefhebber als derde essentieel aspect beschouwd, met name de garantie van een aanbod dat de doelgroep aantrekt. Er wordt vanuit welke cultuur dan ook steeds belang gehecht aan een vertrouwde omgeving. Als een dansschool een positieve, openhartige sfeer uitstraalt, zullen meer dansliefhebbers zich over de diverse drempels kunnen zetten omdat de drang naar het plezier van de dans de overhand neemt.

Het laatste aspect, het dansgebeuren, krijgt in dat geval waardering. Eenmaal gekozen voor een dansschool, is een positieve dansbeleving wenselijk om vol te houden tot het gewenste doel is bereikt. Dit doel is voor elke dansliefhebber verschillend doordat elke dansliefhebber een verschillend karakter heft maar de cultuur is hier niet relevant.

De vier beschreven aspecten hebben een invloed op de interesses en noden van de allochtone dansliefhebber maar uit het onderzoek bleek één visie: Een dansliefhebber danst omdat hij of zij het graag doet, ongeacht zijn of haar nationaliteit.

5.3. **Beperkingen**

Er is slechts een klein gedeelte van de allochtone dansliefhebbers bevroegd. Er bestaan véél verschillende dansliefhebbers, dansstijlen en organisaties. Uit alle mogelijkheden is er een selectie gemaakt van onderzoekseenheden die een meerwaarde konden betekenen voor dit onderzoek. De conclusies zijn gebaseerd op perspectieven op het probleem, blootgegeven door subjectieve betrokkenen. De bevindingen kunnen bekend klinken in sommige gevallen, toch is een veralgemening van de resultaten niet aangeraden. Tijdens de literatuurstudie werd duidelijk dat dit onderzoek een eerste stap was in de richting naar een oplossing voor het probleem waarmee veel organisaties kampen, de non-participatie van de allochtone bevolking. Omdat het een zoektocht al tastend in het donker was, is dit slechts een aanzet geweest tot inzicht in de dieperliggende redenen voor het probleem. Wel kan er met recht en reden gezegd worden dat dit een ideale basis vormt voor verder onderzoek en bovenal verbetering.

5.4. **Referenties**

Gepaard met de beperkingen kwamen een paar aanbevelingen naar boven tijdens het verwerken van de gegevens. Deze verhandeling wordt gezien als een begin van meer belangstelling voor het probleem en zeker voor een oplossing. Dit zijn slechts veronderstellingen die nog geen kans hebben gekregen om getoetst te worden in de praktijk. Als dit zou gebeuren, kan er pas een veralgemening van de resultaten omgezet worden in richtlijnen. Daarom is het aangewezen het beleid op de hoogte te stellen van deze goede start naar een verbetering die geldt voor het volledige cultuur-, jeugd-, en sportlandschap. Naar verhoopt kan dit leiden tot een structurele werking die vanuit de praktijk een verbetering ondergaat in samenwerking met het beleid.

Achteraf gezien was het interessant geweest om ook de mening van het beleid te vragen maar dan zou de thesis te ver uitweiden. Dus kan tenslotte geconcludeerd worden dat verder onderzoek op beleidsniveau zeer nuttig zou zijn.

Bronnenlijst

Boeken

- ° Bank, F., & Bouwer, A., & Makhkash, J., (2005). *Verscheiden maar toch één*. Gent: Academia Press
- ° Billiet, J., & Waege, H., (2005). *Een samenleving onderzocht: Methoden van sociaal-wetenschappelijk onderzoek*. Antwerpen: De Boeck
- ° Catteeuw, K., & Van Crombrugge, H., (2003). *Een wereld van verschil*. Antwerpen – Apeldoorn: Garant
- ° Corijn, E., & De Lannoy, W., (2000). *De kwaliteit van het verschil*. Brussel: VUBPress
- ° De Meyer, G., (2004). *Cultuur met een kleine c*. Leuven: Acco
- ° Dillemans, R. & Schramme, A., (2005). *Wegwijs Cultuur*. Leuven: Davidsfonds
- ° Graf, A., (2003). *Research practice for Cultural Studies: Ethnographic methods and lived cultures*. Londen: Sage Publications
- ° Gowricharn, R., (1998). *Hollandse contrasten: over de keerzijde van sociale integratie*. Leuven – Apeldoorn: Garant
- ° Joosten, K., (2000). *De dans ontsprongen: Een onderzoek naar recente ontwikkelingen in dansbeleid in Vlaanderen en Brussel, met bijzondere aandacht voor het statuut en de transitieproblematiek van dansers*. Brussel: VUB, licentiaatverhandeling
- ° Pinto, D., (2000). *Intercultural communication: A three-step method for dealing with differences*. Antwerpen: Garant
- ° Pinto, D., (1993). *Onderwijs over cultuurverschillen: effecten van cursussen interculturele communicatie*. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum
- ° Roose, H., & Waege, H., (2004). *Publiek belicht*. Antwerpen: De Boeck
- ° Verlot, M., (2001). *Werken aan integratie*. Leuven: Leusden
- ° Werkgroep Beroepsprofiel van de Vlaamse Hogescholen in opdracht van de Vlaamse onderwijsraad, (1998). *Beroepsprofiel danser m/v*. Brussel: VLOR

Artikels

- ° Anciaux B., Actieplan Interculturaliseren,
http://www.interculturaliseren.be/fileadmin/user_upload/pdf/actieplan_interculturaliseren.pdf. Brussel, Vlaams Ministerie van Cultuur, 20 februari 2006, blz. 8- 26
- ° Anciaux B., Beleidsnota inzake cultuur, beleidsnota_cultuur_2004-2009.pdf, Brussel, Vlaams Ministerie van Cultuur, 25 Oktober 2004, blz. 16- 20
- ° Ann Olaerts, Masterplan voor dans in Vlaanderen en Brussel,
http://www.vti.be/files/kanaries_in_de_koolmijn.pdf. Brussel, Vlaams Theater Instituut, 7 december 2007, blz. 37- 45
- ° Wissink, I. E., & Dekovic, M., & Meijer, A. M., (2008). Opvoeden, vriendschapsrelaties en het functioneren van adolescenten uit verschillende etnische groepen. *Kind en Adolescent*, 29 (3), 147-161

Websites

- ° Boss Team, (2007), Dansvereniging. [online]. Gent: Boss Team.
<http://www.bossteam.be/> (geraadpleegd op 9 april 2009)
- ° Danspunt, (2008), Steunpunt voor dans. [online]. Brussel: Alerto.
<http://www.danspunt.be/index.php?onderdeel=2108&titel=Danspunt> (geraadpleegd op 5 november 2008)
- ° Kennisknooppunt Interculturaliseren, (s.d.), Interculturalisatie. [online]. Brussel: Vlaamse overheid. <http://www.interculturaliseren.be/index.php?id=33> (geraadpleegd op 27 november 2008)
- ° Kind en Adolescent, (s.d.), Tijdschrift voor pedagogiek, psychiatrie en psychologie. [online]. Houten: Springer Uitgeverij B.V.
<http://www.vakbibliotheek.nl/BSL/content/edition/1571->

[4136/edition.asp?custom_product_id=1571-4136&product_id=%7B9F1DD3F0-CFC6-4000-BF3B-40A68E7B5831%7D](http://www.internationaalcomite.be/code/index.htm) (geraadpleegd op 17 maart 2009)

° Internationaal Comité, (2006), Mirgantenorganisatie. [online]. Hasselt: Internationaal Comité. <http://www.internationaalcomite.be/code/index.htm> (geraadpleegd op 17 november 2008)

° Van Dale, (2008), Vertalingen. [online]. Utrecht/Antwerpen: Van Dale Uitgevers. <http://www.vandale.nl/vandale/opzoeken/woordenboek> (geraadpleegd op 7 april 2009)

° Verbal Vision (2005), Ontwerpnota Interculturaliseren. [online]. Antwerpen: Verbal Vision. <http://www.verbalvision.be/publicaties.htm> (geraadpleegd op 11 december 2008)

° Vlaams Ministerie van Cultuur, (s.d.), Beleid. [online]. Brussel: Vlaamse overheid. <http://www.cjasm.vlaanderen.be/cultuurbeleid/> (geraadpleegd op 24 november 2008)

° Vlaams Theater Instituut, (s.d.), Steunpunt voor podiumkunsten. [online]. Brussel, Het Vlaams Theater Instituut. <http://www.vti.be> (geraadpleegd op 24 november 2008)